

OP-Asuntoluottopankki Oyj:n
toimintakertomus ja
tilinpäätös 2022

OP

OP-ASUNTOLUOTTOPANKKI OYJ

Y-TUNNUS 01614329-2

SISÄLLYSLUETTELO

Toimintakertomus	1
IFRS-tilinpäätös	
Tuloslaskelma	11
Tase	12
Rahavirtalaskelma	13
Oman pääoman muutoslaskelma	14
Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet	16
Riskienhallinnan periaatteet	28
Tuloslaskelman ja taseen liitetiedot	35
Allekirjoitukset	48
Tilintarkastuskertomus	

Hallituksen toimintakertomus

OP-Asuntoluottopankki Oyj (OPA) on osa OP Ryhmää, ja sen rooli on yhdessä OP Yrityspankki Oyj:n kanssa vastata OP:n varainhankinnasta raha- ja pääomamarkkinoilta. OPA vastaa ryhmän kiinteistövakuudellisesta varainhankinnasta laskemalla liikkeeseen katettuja joukkovelkakirjalainoja. OP:lla ei ole itsenäistä asiakasliiketoimintaa eikä omaa palveluverkostoa, vaan osuuspankit hoitavat asiakassuhteet ja luottojen hallinnoinnin paikallisesti.

Joukkovelkakirjalainojen vakuudeksi asetettavat asuntoluotot OPA joko merkitsee väliluottoa ottaneiden pankkien taseista tai on ostanut OP Ryhmän jäsenpankeilta.

Vuonna 2022 OPAn väliluotot ja luottokanta kasvoivat 19 620 miljoonaan euroon (18 275)*. Joulukuun 2022 lopussa OPAn liikkeeseenlaskemat joukkovelkakirjalainat olivat yhteensä 18 165 miljoonaa euroa (16 415).

Huhtikuussa OPA laski liikkeeseen vihreän katetun joukkovelkakirjalainan kansainvälisille pääomamarkkinoille. Kiinteäkorkoinen kiinteistövakuudellinen joukkovelkakirjalaina on viiden ja puolen vuoden mittainen ja miljardin euron suuruinen, ja se välitettiin kokonaisuudessaan väliluottoina 98 osuuspankille.

Kesäkuussa OPA laski liikkeeseen vuoden ja kolmen kuukauden mittaisen miljardin euron suuruisen vaihtuvakorkoisen kiinteistövakuudellisen joukkovelkakirjalainan, joka toteutettiin OP Ryhmän sisäisenä liikkeeseenlaskuna.

Marraskuussa toteutettiin uusi väliluottomallin laajennus marraskuussa 2020 liikkeeseen laskettuun joukkovelkakirjalainaan, joka erääntyy 2030. Laajennuksessa 1 osuuspankille myönnettiin OPAn väliluottoja yhteensä 2 miljoonalla eurolla.

Marraskuussa OPA laski liikkeeseen ensimmäisen uuden Laki kiinnitysluottopankeista ja katetuista joukkolainoista (151/2022) Euro Medium Term Covered Bond (Premium) -ohjelman alaisen kiinteistövakuudellisen joukkovelkakirjalainan kansainvälisille pääomamarkkinoille. Kiinteäkorkoinen kiinteistövakuudellinen joukkovelkakirjalaina on kolmen vuoden ja seitsemän kuukauden mittainen ja 1,25 miljardin euron suuruinen, ja se välitettiin kokonaisuudessaan väliluottoina 77 osuuspankille.

Joulukuun lopussa OPAn väliluottoja oli 106 osuuspankilla yhteensä 16 833 miljoonalla eurolla (14 691).

Yleiseen liikkeeseen laskettujen joukkovelkakirjalainojen vakuudet

Lain kiinnitysluottopankeista ja katetuista joukkolainoista (151/2022) alla 11.10.2022 perustetun 25 miljardin Euro Medium Term Covered Bond (Premium) -ohjelman liikkeeseen laskettujen katettujen joukkovelkakirjalainojen vakuutena olevia luottoja oli joulukuun 2022 lopussa 1 379 miljoonaa euroa.

Lain kiinnitysluottopankkitoiminnasta (688/2010) alla 12.11.2010 perustetun 20 miljardin Euro Medium Term Covered Note -ohjelman liikkeeseen laskettujen katettujen joukkovelkakirjalainojen vakuutena olevia luottoja oli joulukuun 2022 lopussa 16 185 miljoonaa euroa ja 15.6.2020 perustetun 10 miljardin Euro Medium Term Retained Covered Note -ohjelman liikkeeseen laskettujen katettujen joukkovelkakirjalainojen vakuutena olevia luottoja oli joulukuun 2022 lopussa 3 484 miljoonaa euroa.

Keskinäinen vastuu

Talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain mukaan yhteenliittymä muodostuu yhteenliittymän keskusyhteisöstä (OP Osuuskunta), keskusyhteisön jäsenluottolaitoksista ja niiden konsolidointiryhmiin kuuluvista yrityksistä sekä sellaisista luottolaitoksista, rahoituslaitoksista ja palveluyrityksistä, joiden äänivallasta edellä mainitut yhdessä omistavat yli puolet. Yhteenliittymää valvotaan konsolidoidusti. OP Osuuskunnan jäseniä olivat 31.12.2022 yhteensä 108 osuuspankkia sekä OP Yrityspankki Oyj, OP-Asuntoluottopankki Oyj ja OP Vähittäisasiakkaat Oyj. Keskusyhteisö on velvollinen antamaan jäsenluottolaitoksilleen ohjeita niiden sisäisestä valvonnasta sekä riskienhallinnasta, niiden toiminnasta maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaamiseksi sekä yhtenäisten tilinpäätösperiaatteiden noudattamisesta yhteenliittymän yhdistellyn tilinpäätöksen laatimisessa.

Yhteenliittymään kuuluvat yritykset ovat lain mukaan keskinäisessä vastuussa toistensa veloista. OP Ryhmän vakuutusyhtiöt eivät kuulu keskinäisen vastuun piiriin. Yhteenliittymän keskusyhteisö OP Osuuskunta on velvollinen

suorittamaan tarvittaessa tukitoimena jäsenpankille määrän, joka on tarpeen jäsenpankin selvitystilän estämiseksi. Lisäksi keskusyhteisö vastaa jäsenpankin niistä veloista, joita ei saada suoritetuksi jäsenpankin varoista.

Jäsenpankki on velvollinen suorittamaan keskusyhteisölle osuutensa määrästä, jonka keskusyhteisö on suorittanut joko toiselle jäsenpankille tukitoimena taikka toisen jäsenpankin velkojalle maksuna erääntyneestä velasta, johon velkoja ei ole saanut suoritusta jäsenpankilta. Jäsenpankilla on lisäksi keskusyhteisön maksukyvyttömyystilanteessa osuuskuntalaissa tarkoitettu rajaton lisämaksuvelvollisuus keskusyhteisön veloista.

Jäsenpankin vastuu määrästä, jonka keskusyhteisö on jonkin jäsenpankin puolesta tämän velkojalle suorittanut, jakautuu jäsenpankkien kesken niiden viimeksi vahvistettujen taseiden loppusumman mukaisessa suhteessa.

Ennen 8.7.2022 liikkeeseenlaskettujen katettujen joukkolainojen velkojilla on kiinnitysluottopankkitoiminnasta annetun lain (16.7.2010/688) 25 §:n mukaisesti oikeus saada OPAn selvitystilän tai konkurssin estämättä maksusuoritus koko joukkolainan laina-ajalta sitä koskevien sopimusehtojen mukaisesti joukkovelkakirjalainan vakuudeksi merkityistä varoista ennen muita saatavia. Sama ja yhtäläinen etuoikeus soveltuu myös joukkolainarekisteriin merkittyihin johdannaissopimuksiin ja 26 §:n 4 momentissa tarkoitettuihin maksukyvyyn turvaaviin luottoihin. Katettujen joukkolainojen vakuuksien kokonaismäärään sisältyvän kiinteistövakuudellisen luoton osalta katettujen joukkolainojen haltijoiden maksuetuoikeus rajoittuu luoton osuuteen, joka vastaa asuntoluottojen osalta 70 prosenttia luoton vakuutena olevien osakkeiden tai kiinteistön joukkolainarekisteriin merkitystä arvosta liikkeeseenlaskijan selvitystilaan tai konkurssiin asettamishetkellä.

8.7.2022 jälkeen liikkeeseenlaskettujen joukkolainojen ja johdannaissopimusten sekä niihin liittyvien hallinnointi- ja selvityskulujen velkojilla on lain kiinnitysluottopankeista ja katetuista joukkolainoista (151/2022) 20 §:n mukainen oikeus saada suoritus katepooliin sisältyvistä vakuuksista ennen OPAn tai väliluoton velallisena olevan osuuspankin muita velkoja. Tämän etuoikeuden piiriin kuuluvat myös vakuuksille kertyvä korko, tuotto sekä niiden sijaan tullut omaisuus. Katepoolin maksuvalmiusluottoon liittyvästä velkojan etuoikeudesta on säädetty 44 §:n 3 momentissa.

*) Suluissa on vertailuluku vuodelta 2021. Tuloslaskelma- ja muiden kertymätyyppisten lukujen osalta vertailuna on tammi-joulukuun 2021 luku. Tase- ja muiden poikkileikkaustyyppisten lukujen osalta vertailuna on edellisen tilinpäätöksen (31.12.2021) luku.

Tuloskehitys

OPAn keskeiset tuloserät kehittyivät vuonna 2022 seuraavasti:

Tuhat euroa	1-12/2022	1-12/2021
Tuotot		
Korkokate	38 526	42 075
Nettopalkkiotuotot	-21 041	-25 804
Sijoitustoiminnan nettotuotot	1	1
Liiketoiminnan muut tuotot	1	1
Yhteensä	17 487	16 274
Kulut		
Henkilöstökulut	583	487
Liiketoiminnan muut kulut	9 164	8 591
Yhteensä	9 746	9 079
Saamisten arvonalentumiset	548	-491
Tulos ennen veroja	8 289	6 704

Saamisten arvonalentumiset OPAn oman taseen luotoista kasvattivat tulosta 0,5 miljoonaa euroa (-0,5).

Yhtiön taloudellinen asema säilyi katsauskaudella vakaana. Koko vuoden tulos ennen veroja oli 8 289 tuhatta euroa (6 704).

Tase

OPAn taseen loppusumma oli vuoden lopussa 20 880 miljoonaa euroa (18 601). Keskeisimpien tase- ja sitomuserien kehitys on kuvattu alla olevassa taulukossa.

Keskeisiä tase- ja sitomuseriä

Milj. euroa	31.12.2022	31.12.2021
Tase	20 880	18 601
Saamiset asiakkailta	2 788	3 584
Saamiset luottolaitoksilta	17 996	14 814
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	16 971	16 579
Velat luottolaitoksille	2 250	1 570
Oma pääoma	371	370

Pankin väliluotot ja luottokanta kasvoivat tammi-joulukuussa 19 620 miljoonaan euroon (18 275).

Kotitalouksien osuus luottokannasta oli joulukuun lopussa 99,9 prosenttia (99,5) ja yhteisöasiakkaiden 0,1 prosenttia (0,5). OPAn ongelmasaamiset olivat vuoden lopussa 208 miljoonaa euroa (279).

Yleiseen liikkeeseen laskettujen joukkovelkakirjalainojen kirjanpitoarvo oli vuoden lopussa 16 971 miljoonaa euroa (16 579). Joukkovelkakirjalainojen lisäksi OPA rahoitti toimintaansa OP Yrityspankki Oyj:stä nostetuilla rahoitusluotoilla. Katsauskauden lopussa rahoitusluottojen määrä oli 2 250 miljoonaa euroa (1 570).

OPA on suojannut luottosalkkunsu korkoriskin koronvaihtosopimuksilla. Koronvaihtosopimuksilla vaihdetaan suojattavien luottojen pohjakorkokassavirrat Euribor-kassavirtoihin. OPA on vaihtanut myös liikkeeseen laskemiensa joukkovelkakirjalainojen kiinteät korot lyhyisiin markkinakorkoihin. OPAn korkojohdannaisportfolio oli yhteensä 17 117 miljoonaa euroa (17 019). Kaikki johdannaisopimukset on solmittu suojaustarkoituksessa ja niiden vastapuolena on OP Yrityspankki Oyj.

Omat varat ja vakavaraisuus

OPAn ydinvakavaraisuus (CET1) oli joulukuun lopussa 32,5 (92,9) prosenttia. Suhdelukua heikensi standardimenetelmään perustuvan riskipainotettujen erien lattiataso käyttöönotto OP Ryhmässä 1.3.2022 tehdyn päätöksen mukaisesti. Lakisääteinen minimi ydinvakavaraisuudelle (CET1) on 4,5 prosenttia ja vakavaraisuussuhteelle 8 prosenttia. Luottolaitoslain mukainen 2,5 prosentin kiinteä lisäpääomavaatimus nostaa käytännössä alarajan ydinvakavaraisuudelle 7 prosenttiin ja vakavaraisuussuhteelle 10,5 prosenttiin. OPA kattaa pääomavaateet kokonaisuudessaan ydinpääomalla (CET1), joten käytännössä ydinpääoman (CET1) vaatimus on 10,5 prosenttia. Tilikauden tulosta ei ole luettu ydinpääomaan (CET1).

Luottoriskin vakavaraisuusvaatimus lasketaan käyttämällä luottoriskin sisäisten luokitusten menetelmää. OP Ryhmä jätti 30.9.2022 hakemuksen Euroopan keskuspankille standardimenetelmän käyttämiseksi vakavaraisuuslaskennassa sisäisten mallien (IRBA) ja käytössä olevan standardimenetelmään perustuvan riskipainotettujen erien lattiataso sijaan. Standardimenetelmään siirtymisellä ei arvioida olevan olennaista vaikutusta OPAn vakavaraisuuteen ja riskiasemaan. OP Ryhmän arvion mukaan standardimenetelmään siirtyminen toteutuu vuoden 2023 ensimmäisen vuosineljänneksen aikana. Operatiivisten riskien pääomavaatimus lasketaan standardimenetelmällä. Vakavaraisuusvaatimusta korottaa standardimenetelmään perustuvan riskipainotettujen erien lattiataso.

OPA kuuluu OP Ryhmään, jonka osana OPA on EKP:n valvonnassa. OP Ryhmä esittää vakavaraisuutta koskevat tiedot tilinpäätöstiedotteissa sekä osa- ja puolivuosisikatsauksissa yhteenliittymälain mukaan. OP Ryhmä myös julkistaa ns. Pilari III:n mukaiset vakavaraisuustiedot.

Omat varat ja vakavaraisuus, teur	31.12.2022	31.12.2021
Oma pääoma	371 311	370 077
Eläkevastuun ylikate	-24	-57
Osuus tuloksesta, jota ei ole tarkastettu	-6 631	-5 364
Arvon alentumiset – odotetut tappiot alijäämä	-1 822	-2 856
Ydinpääoma (CET1)	362 835	361 800
Ensisijainen pääoma (T1)	362 835	361 800
Omat varat yhteensä	362 835	361 800
Kokonaisriski		
Luotto- ja vastapuoliriski	241 732	359 126
Operatiivinen riski	26 908	30 130
Muut riskit *	848 865	
Yhteensä	1 117 505	389 256
Suhdeluvut, %		
Ydinpääomien (CET1) vakavaraisuussuhde	32,5	92,9
Tier 1 -vakavaraisuussuhde	32,5	92,9
Vakavaraisuussuhde	32,5	92,9
Pääomavaatimus		
Omat varat	362 835	361 800
Pääomavaatimus	117 364	40 872
Puskuri pääomavaatimukseen	245 471	320 928

* Standardimenetelmään perustuva riskipainotettujen erien lattia

Tunnuslukujen laskentakaavat

Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde, %

$\frac{\text{Ydinpääoma}}{\text{Kokonaisriski}}$

Ensisijaisen lisäpääoman (Tier1) vakavaraisuussuhde, %

$\frac{\text{Ensisijainen lisäpääoma (Tier1)}}{\text{Kokonaisriski}}$

Vakavaraisuussuhde, %

$\frac{\text{Omat varat yhteensä}}{\text{Kokonaisriski}}$

Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

Tunnusluku	2022	2021	2020
Oman pääoman tuotto (ROE), %	1,8	1,4	1,7
Koko pääoman tuotto (ROA), %	0,03	0,03	0,04
Omavaraisuusaste, %	1,78	1,99	2,32
Kulujen suhde tuottoihin, %	56	56	40

Vaihtoehtoisten tunnuslukujen laskukaavat

Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen (ESMA) uudet ohjeet vaihtoehtoista tunnusluvuista tulivat voimaan 3.7.2016. Vaihtoehtoisia tunnuslukuja esitetään kuvaamaan liiketoiminnan taloudellista kehitystä ja parantamaan vertailukelpoisuutta eri raportointikausien välillä. Vaihtoehtoisia tunnuslukuja ei tulisi pitää korvaavina mittareina verrattuna IFRS-tilinpäätösnormistossa määriteltyihin tunnuslukuihin.

Käytettyjen vaihtoehtoisten tunnuslukujen laskentakaavat on esitetty alla ja ne vastaavat sisällöltään aikaisemmin esitettyjä tunnuslukuja.

Oman pääoman tuotto (ROE), %

$$\frac{\text{Liikevoitto (-tappio) - Tuloverot}^*}{\text{Oma pääoma (vuoden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$$

Koko pääoman tuotto (ROA), %

$$\frac{\text{Liikevoitto (-tappio) - Tuloverot}^*}{\text{Taseen loppusumma keskimäärin (vuoden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$$

Omavaraisuusaste, %

$$\frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Taseen loppusumma}} \times 100$$

Kulujen suhde tuottoihin, %

$$\frac{\text{Henkilöstökulut + Poistot ja arvonalentumiset} + \text{Liiketoiminnan muut kulut}}{\text{Korkokate + Nettopalkkiotuotot + Sijoitustoiminnan nettotuotot + Liiketoiminnan muut tuotot}} \times 100$$

* Tilinpäätössiirtoihin sisältyvä vero vaikutus huomioitu.

Riskien- ja vakavaraisuudenhallinta

OP Ryhmän arvot sekä strategiset ja taloudelliset tavoitteet muodostavat OPAn riskienhallinnan ja vakavaraisuuden hallinnan perustan. OP Ryhmän riskipolitiikassa keskusyhteisön hallitus vahvistaa vuosittain ryhmän ja yhteisöjen noudatettavaksi ne riskienhallinnalliset linjaukset, toimenpiteet, tavoitteet ja rajaukset, joilla liiketoimintaa ohjataan ryhmän strategiassa sekä riskinotto- ja riskitoleranssijärjestelmän periaatteissa vahvistettujen linjausten toteuttamiseksi.

Keskusyhteisö vastaa OP Ryhmän ryhmätason riskien- ja vakavaraisuudenhallinnasta. OPA vastaa omasta riskien- ja vakavaraisuudenhallinnasta toimintansa laajuuden ja luonteen mukaisesti.

OPAn hallitus tekee riskien- ja vakavaraisuudenhallintaan liittyvät päätökset keskusyhteisön hallituksen linjausten mukaisesti. Lisäksi OPAn hallitus käsittelee yhtiön toiminnan laadun ja laajuuden kannalta merkittävät, laajakantoiset ja periaatteellisesti tärkeät sekä epätavalliset asiat. Hallitus päättää periaatteista ja toimenpiteistä, joilla varmistetaan, että yhtiö toimii ulkoisen sääntelyn ja OP Osuuskunnan linjausten mukaisesti.

Toimitusjohtaja vastaa riskien- ja vakavaraisuudenhallinnan toteutuksesta päätettyjen periaatteiden ja toimintaohjeiden mukaisesti sekä raportoi säännöllisesti liiketoiminnasta ja taloudellisesta asemasta.

OPAn riskien- ja vakavaraisuudenhallinnan tehtävät on keskitetty OP Ryhmän riskienhallintaan. Riskien- ja vakavaraisuudenhallinta on osa sisäistä valvontaa. Sen tavoitteena on turvata OPAn riskinotto- ja maksuvalmius sekä varmistaa siten toiminnan jatkuvuus. Riskinotto- ja maksuvalmius muodostuu toiminnan laajuuteen ja vaativuuteen suhteutetusta laadukkaasta riskienhallinnasta sekä kannattavaan liiketoimintaan perustuvasta riittävästä vakavaraisuudesta ja likviditeetistä.

Riskien- ja vakavaraisuudenhallinta on integroitu kiinteäksi osaksi liiketoimintaa ja sen johtamista. OPA keskittyy toteuttamaan palvelu- ja riskinotto- ja maksuvalmius mukaista rooliaan yhteisten liiketoimintamallien mukaisesti. OPAn suhtautuminen riskinottoon on maltillista.

Riskinotto- ja maksuvalmius

OPAn riskinotto- ja maksuvalmius säilyi hyvällä tasolla. Vakavaraisuussuhde oli 32,5 prosenttia (92,9). Oman pääoman tuotto oli 1,8 prosenttia (1,4).

OPAn vakavaraisuutta ei pyritä turvaamaan voittovaroja kerryttämällä, vaan OP Osuuskunta turvaa OPAn vakavaraisuuden.

Luottoriskiasema

OPAn luottokanta oli tilikauden lopussa 2 788 miljoonaa euroa (3 584). Luottokannan laatu on hyvä. Ongelmasaamisten yhteismäärä oli 208 miljoonaa euroa (279). Ongelmasaamisilla tarkoitetaan yli 90 päivää erääntyneitä saamisia, muita riskillisiksi luokiteltuja saamisia sekä saamisia, joihin kohdistuu asiakkaan taloudellisista vaikeuksista johtuva lainanhoitojousto. Lainanhoitojoustot ovat asiakkaan aloitteesta sovittuja helpotuksia alkuperäiseen maksuohjelmaan, ja niillä pyritään auttamaan asiakasta selviytymään väliaikaisista maksuvaikeuksista. Osuuspankit pyrkivät toiminnallaan aktiivisesti löytämään keinoja asiakkaiden väliaikaisten maksuvaikeuksien ratkaisemiseksi. Muista kuin asiakkaan taloudellisista vaikeuksista johtuneita maksuohjelmamuutoksia ei luokitella ongelmasaamisiksi.

	Terveet lainanhoitojoustot (brutto)		Järjestämättömät saamiset (brutto)		Ongelmasaamiset (brutto)	
	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
Yli 90 pv erääntyneet saamiset			11 911	13 122	11 911	13 122
Todennäköisesti maksamatta jäävät			11 298	12 783	11 298	12 783
Lainanhoitojousto-saamiset	155 944	213 922	29 127	38 762	185 071	252 684
Yhteensä	155 944	213 922	52 336	64 677	208 280	278 589

Yli 90 pv erääntyneenä saamisena raportoidaan jäljellä oleva pääoma sellaisesta saamisesta, jonka korko tai pääoma on ollut erääntyneenä ja maksamatta yli kolme kuukautta. Todennäköisesti maksamatta jäävinä sopimuksina raportoidaan muita riskillisiksi luokiteltuja saamisia. Lainanhoitojoustoina raportoidaan saamiset, joiden ehtoja on neuvoteltu uudelleen asiakkaan heikentyneestä maksukyvyistä johtuen esimerkiksi myöntämällä 6-12 kuukauden lyhennysvapaa.

Tunnuslukuja	31.12.2022	31.12.2021
Ongelmasaamiset, teur	208 280	278 589
Ongelmasaamiset, % vastuista	7,37	7,77
Järjestämättömät saamiset, % vastuista	1,85	1,80
Terveet lainanhoitajoustosaamiset, % vastuista	5,52	5,97
Terveet lainanhoitajoustosaamiset, % ongelmasaamisista	74,87	76,79
Tappiota koskeva vähennyserä, % ongelmasaamisista	1,17	1,04

Yhtiöllä ei ole asiakaskokonaisuuksia, joiden asiakasriskien yhteismäärä ylittäisi luottolaitoslain asettaman 25 prosentin rajan pankin omista varoista. Luottokannan hajaantuneisuuden ja turvaavien vakuuksien ansiosta OPAn luottoriskiasema on erittäin vakaa.

Markkinariskit ja likviditeettiriski

Markkinariskeihin sisällytetään taseen ja taseen ulkopuolisten erien korkoriski, hintariskit ja markkinoiden likviditeettiriski. Yhtiön käyttämät tuotteet ja markkinainstrumentit, varainhankinnan ja sijoitustoiminnan periaatteet sekä käytettävät riskien seurantamenetelmät on määritelty riskienhallintatoimikunnan vahvistamassa markkinariskien hallinnan toimintaohjeessa.

Korkoriskillä tarkoitetaan markkinakorkojen muutosten vaikutusta yhtiön tulokseen, kannattavuuteen ja vakavaraisuuteen. Korkoriski tulee pääosin joukkovelkakirjalainojen vakuudeksi käytettävissä olevan luottokannan ja sen rahoituksen korkosidonnaisuuksien eroista, luottoihin kytkettyjen korkokattojen ja niitä suojaavien johdannaisten eroista sekä yhtiön omasta pääomasta. OPA on suojautunut korkoriskiltä koronvaihtosopimuksilla. Koronvaihtosopimuksilla vaihdetaan suojattavien asuntolainojen pohjakorkokassavirrat Euribor-kassavirtoihin. OPA on vaihtanut myös liikkeeseen laskemiensa joukkovelkakirjojen kiinteät korot vaihtuviin markkinakorkoihin. Kaikkien johdannaissopimusten vastapuolena on OP Yrityspankki Oyj.

Likviditeettiriskin hallinnan tarkoituksena on turvata yhtiön kyky suoriutua maksuvelvoitteista vaarantamatta liiketoiminnan jatkuvuutta, kannattavuutta tai vakavaraisuutta. OPAn kassavirtoja seurataan päivittäin maksuvalmiuden varmistamiseksi ja rakenteellista rahoitusriskiasemaa seurataan säännöllisesti osana yhtiön vakavaraisuuden hallintaprosessia.

OPAn hallitus seuraa säännöllisesti, että yhtiön korko- ja rahoitusriskiasema säilyy sisäisten riskipolitiikkojen ja soveltuvan lainsäädännön asettamien rajojen puitteissa.

Operatiiviset riskit

Operatiivinen riski on ns. seuraamusriski, jota aiheutuu kaikesta liiketoiminnasta ja joka voi aiheutua puutteellisista tai virheellisistä menettelytavoista, prosesseista, järjestelmistä tai ulkoisista tekijöistä. Operatiivinen riski sisältää ICT- ja turvallisuusriskit. Operatiivinen riski voi ilmetä taloudellisina tappioina tai muina haitallisina seuraamuksina, kuten maineen tai luottamuksen heikkenemisenä tai menetyksenä. Operatiivisia riskejä hallitaan tunnistamalla riskejä ja arvioimalla niitä sekä varmistamalla kontrolli- ja hallintakeinojen toimivuutta ja riittävyyttä. Operatiiviset riskit arvioidaan säännöllisesti ja riskitilanne raportoidaan hallitukselle kokonaisuutena kerran vuodessa. Operatiivisten riskien hallinnan tavoitteena on varmistaa, ettei toiminnassa toteudu ennakoimattomia operatiivisia riskejä.

Compliance-riski on osa operatiivista riskiä. Compliance-toiminnan tavoitteena on varmistaa, että OPAssa noudatetaan lakeja, viranomaisten ohjeita ja määräyksiä, markkinoiden itsesääntelyä sekä OP Ryhmän ja OPAn omia sisäisiä toimintaperiaatteita ja ohjeita. Compliance-toiminta varmistaa myös, että asiakassuhteissa noudatetaan asianmukaisia ja eettisesti hyväksyttäviä periaatteita ja toimintatapoja.

Vastuullisuus

Vastuullisuus on kiinteä osa OP Ryhmän liiketoimintaa ja strategiaa ja vastuullinen liiketoiminta on yksi OP Ryhmän strategisista painopisteistä. OP Ryhmä julkisti uuden vastuullisuusohjelmansa elokuussa 2022. Uusi

vastuullisuusohjelma ja sen linjaukset toteuttavat OP Ryhmän strategiaa ja ohjaavat liiketoimintojen ja osuuspankkien vastuullisuustyötä. OP Ryhmän vastuullisuusohjelma rakentuu kolmen teeman ympärille: ilmasto ja ympäristö, ihmiset ja yhteisöt sekä hyvä hallintotapa.

OP Ryhmän vastuullisuutta ohjaavat useat linjaukset ja periaatteet. Olemme sitoutuneet noudattamaan lakien ja määräysten lisäksi myös kansainvälisiä, toimintaamme ohjaavia sitoumuksia. OP Ryhmä on sitoutunut noudattamaan YK:n Global Compact -aloitteen kymmentä periaatetta ihmisoikeuksista, työelämän oikeuksista, ympäristöperiaatteista ja korruption torjunnasta. OP on sitoutunut noudattamaan YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteita ja allekirjoittanut perustajajäsenenä YK:n ympäristöohjelman Finance Initiativen (UNEP FI) vastuullisen pankkitoiminnan periaatteet.

OPAn liikkeeseen laskemat vihreät joukkovelkakirjalainat ovat osa OP Ryhmän vastuullisten tuotteiden tarjoamaa. Maaliskuussa 2022 OPA julkaisi Green Covered Bond -raportin vuoden 2021 maaliskuussa liikkeeseen lasketusta Suomen ensimmäisestä vihreästä katetusta joukkovelkakirjalainasta. Joukkovelkakirjalainan varat on kohdistettu OPAn Green Covered Bond -viitekehysten mukaisesti asuntoluottoihin, joiden vakuuksina on energiatehokkaita asuinrakennuksia. Vuonna 2021 vihreälle katetulle joukkovelkakirjalainalle kohdistetut ympäristövaikutukset olivat 26 000 megawattituntia vältettyä energiankäyttöä vuodessa ja 4 100 tonnia vältettyä CO₂-ekvivalenttipäästöjä vuodessa.

Huhtikuussa 2022 OPA laski liikkeeseen toisen vihreän katetun joukkovelkakirjalainan, jonka määrä on miljardi euroa ja laina-aika 5,5 vuotta. Hankitut varat on kohdistettu Green Covered Bond -viitekehysten mukaisesti OP Ryhmän energiatehokkaiksi tunnistettuihin asuntoluottoihin. Rahoitettava toimiala on energiatehokkaat asuinrakennukset (green buildings).

Henkilöstö ja palkitsemisjärjestelmät

OPAn palveluksessa oli katsauskauden lopussa kuusi henkilöä. Yhtiö ostaa kaikki keskeiset tukipalvelut OP Osuuskunnalta ja sen konserniyhtiöiltä, mikä vähentää pankin oman henkilöstön tarvetta.

OP Ryhmän muuttuva palkitseminen koostuu vuonna 2022 koko henkilöstöä koskevasta tulospalkkiojärjestelmästä ja henkilöstörahostosta. Yrityskohtaiset vuosisuunnitelman mukaiset tavoitteet sekä ryhmätasoiset strategiset tavoitteet huomioidaan tulospalkkiojärjestelmän ja henkilöstörahoston mittareissa. Palkitsemisjärjestelmiä laadittaessa on otettu huomioon finanssi- ja rahoitusalan palkitsemisjärjestelmiä koskeva sääntely. Tarkemmat tiedot muuttuvasta palkitsemisesta esitetään OP Ryhmän verkkosivuilla.

OPA kuuluu OP Ryhmän yhteiseen OP-Henkilöstörahostoon. Henkilöstörahosto on työntekijöiden pitkän aikavälin palkitsemismuoto. Yhtiö maksaa henkilöstörahostolle voittopalkkioita ennalta sovittujen periaatteiden mukaan. Rahaston jäsen voi nostaa rahasto-osuuksia rahaston säännöissä mainituin perustein.

Hallinto

Hallitus

Hallitus johtaa OPAn toimintaa. Yhtiöjärjestyksen mukaan hallituksen tehtävänä on huolehtia yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallituksella on yleinen toimivalta päättää kaikista hallintoon ja muihin asioihin liittyvistä kysymyksistä, jotka lain mukaan eivät kuulu varsinaiselle yhtiökokoukselle tai toimitusjohtajalle. Hallitus päättää strategiasta ja keskeisistä liiketoimintatavoitteista. Hallituksen tehtävänä on huolehtia siitä, että kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty.

Hallituksen kokoonpano:

Puheenjohtaja	Mikko Timonen	Talous- ja rahoitusjohtaja, OP Osuuskunta
Jäsenet	Satu Nurmi	Johtaja, Henkilöasiakasrahoitus ja asumisen palvelut, OP Vähittäisasiakkaat Oyj
	Mari Heikkilä	Johtaja, Keskuspankki ja tasehallinta, OP Yrityspankki Oyj

Hallituksen puheenjohtajana toimi 28.2.2022 saakka Vesa Aho ja 1.3.2022 alkaen Mikko Timonen.

Hallituksen jäsenenä toimi 8.5.2022 saakka Lauri Iloniemi ja 23.5.2022 alkaen Mari Heikkilä.

Hallituksen jäsenenä toimi 23.5.2022 saakka Kaisu Christie ja 23.5.2022 alkaen Satu Nurmi.

OPAn yhtiöjärjestyksen mukaan hallitukseen kuuluu vähintään kolme ja enintään kahdeksan jäsentä. Hallituksen jäsenmäärä on tällä hetkellä kolme. Hallituksen jäsenet valitaan vuodeksi kerrallaan siten, että toimikausi alkaa valinnasta päättäneen yhtiökokouksen päättyessä ja päättyy uuden hallituksen valinnan toimittavan yhtiökokouksen päättyessä. Hallituksen jäsen on velvollinen eroamaan viimeistään 65 vuotta täytettyään. Hallitus on päätösvaltainen, kun saapuvilla on vähintään puolet sen jäsenistä. Kertomusvuonna hallituksen kokouksia oli kolmetoista.

Toimitusjohtaja

OPAn toimitusjohtajan on edistettävä pankin etua huolellisesti ja hoidettava yhtiön päivittäistä hallintoa lakien ja hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Toimiin, jotka yhtiön toiminnan laajuus ja laatu huomioon ottaen ovat epätavallisia tai laajakantoisia, toimitusjohtaja saa ryhtyä vain, jos hallitus on hänet siihen valtuuttanut tai hallituksen päätöstä ei voida odottaa aiheuttamatta yhtiön toiminnalle olennaista haittaa. Toimitusjohtajan lakimääräisenä tehtävänä on huolehtia, että yhtiön kirjanpito on lain mukainen ja että pankin varainhoito on järjestetty luotettavalla tavalla.

OPAn toimitusjohtajana toimii Sanna Eriksson ja toimitusjohtajan sijaisena OPAn Senior Covered Bonds Manager Tuomas Ruotsalainen.

Erillinen selvitys OPAn hallinto- ja ohjausjärjestelmästä on saatavissa internetsivuilla www.op.fi.

Tarkastustoiminta

Yhtiön tilintarkastajaksi valittiin 2.3.2022 tehdyllä kirjallisella osakkeenomistajan päätöksellä tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab. Päävastuullisena tarkastajana toimii KHT Tiia Kataja.

Yhtiön sisäisen tarkastuksen hoitaa OP Osuuskunnan Sisäinen tarkastus.

Tilikauden jälkeiset tapahtumat

Tammikuussa OPA laski liikkeeseen katetun joukkovelkakirjalainan kansainvälisille pääomamarkkinoille. Kiinteäkorkoinen kiinteistövakuudellinen joukkovelkakirjalaina on seitsemän vuoden mittainen ja määrältään 1 miljardia euroa, joka välitettiin kokonaisuudessaan väliluottoina 55 osuuspankille.

Tulevaisuuden näkymät

Taluskasvu hidastui vuoden 2022 kuluessa, ja suhdannekyselyiden perusteella kehitys on yhä heikkenemässä. Yritysten kannattavuus säilyi viime vuonna edelleen hyvänä ja työllisyystilanne oli vahva. Korkea inflaatio heikensi kotitalouksien ostovoimaa, ja nousseet korot ja lisääntynyt epävarmuus vähensivät asuntokauppaa.

Talouden arvioidaan painuvan maltilliseen taantumaa, inflaation odotetaan laskevan hitaasti, ja lyhyiden korkojen ennustetaan yhä nousevan. Talouden näkymiin liittyy yhä poikkeuksellista epävarmuutta. Taloudellisten tekijöiden ohella energian hinta ja saatavuus sekä globaalien markkinoiden kehitys yhdessä geopolitiittisen tilanteen kanssa voivat äkillisesti vaikuttaa talouden näkymiin.

OPAn vakavaraisuuden arvioidaan pysyvän vahvana, riskiaseman vakaana ja luottosalkun laadun hyvänä. Tämä mahdollistaa uusien kiinteistövakuudellisten joukkovelkakirjalainojen liikkeeseen laskun myös vuonna 2023.

Hallituksen esitys voitonjaosta

OP-Asuntoluottopankin oma pääoma 31.12.2022

+ Osakepääoma	60 000 000,00
+ Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	245 000 000,00
+ Tuloslaskelman mukainen tilikauden voitto	6 631 214,20
+ Edellisten tilikausien tulos	59 679 866,31
Yhteensä	371 311 080,51

Jakokelpoiset varat olivat 311 311 080,51 euroa.

Tilinpäätöksen 31.12.2022 mukaan yhtiön voitontakokelpoiset varat, joihin sisältyy tilikauden voitto 6 631 214,20 euroa, olivat yhteensä 66 311 080,51 euroa. Yhtiön jakokelpoiset varat olivat yhteensä 311 311 080,51 euroa.

Hallitus esittää, että osinkoa jaetaan 86,57 euroa osakkeelta eli yhteensä 6 630 569,44 euroa ja osingonjaon jälkeen jäljelle jäävä osa 644,76 euroa kirjataan edellisten tilikausien voitto/tappio-tilille. Osingonjaon jälkeen yhtiölle jää voitontakokelpoisia varoja 59 680 511,07 euroa ja jakokelpoisia varoja yhteensä 304 680 511,07 euroa.

Yhtiön taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Yhtiön maksuvalmius on hyvä, eikä ehdotettu voitontako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan yhtiön maksukykyä.

TULOSLASKELMA

Euroa	Litetieto	2022	2021
Korkokate	3	38 526 149,30	42 075 223,01
Nettopalkkiotuotot	4	-21 041 033,00	-25 803 527,38
Sijoitustoiminnan nettotuotot		1 300,00	1 138,44
Liiketoiminnan muut tuotot		801,85	848,17
Tuotot yhteensä		17 487 218,15	16 273 682,24
Henkilöstökulut	5	582 671,55	487 232,30
Liiketoiminnan muut kulut	6	9 163 697,09	8 591 380,11
Kulut yhteensä		9 746 368,64	9 078 612,41
Saamisten arvonalentumiset	7	547 843,24	-490 832,71
Tulos ennen veroja		8 288 692,75	6 704 237,12
Tuloverot	8	1 657 478,55	1 340 582,02
Tilikauden tulos		6 631 214,20	5 363 655,10

LAAJA TULOSLASKELMA

Euroa		2022	2021
Tilikauden tulos		6 631 214,20	5 363 655,10
Erät joita ei siirretä tulosvakuuteiksi			
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvat erät	17	-42 686,00	1 760,00
Tuloverot etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvista eristä	14	8 537,20	-352,00
Tilikauden laaja tulos yhteensä		6 597 065,40	5 365 063,10

TASE

Euroa	Llitteto	31.12.2022	31.12.2021
Saamiset luottolaitoksilta	9	17 996 363 789,04	14 814 634 687,68
Johdannaissopimukset	10	7 481 809,27	170 199 655,59
Saamiset asiakkailta	11	2 787 526 065,22	3 584 444 587,19
Sijoitusomaisuus	12	40 000,00	40 000,00
Muut varat	13	88 025 238,73	31 241 430,01
Verosaamiset	14	98 086,91	
Varat yhteensä		20 879 534 989,17	18 600 560 360,47
Velat luottolaitoksille	15	2 250 000 000,00	1 570 000 000,00
Johdannaissopimukset	10	1 201 138 426,24	52 965 536,44
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	16	16 970 556 963,47	16 579 276 014,86
Varaukset ja muut velat	17	86 294 632,59	27 893 172,13
Verovelat	14	233 886,36	348 650,09
Velat yhteensä		20 508 223 908,66	18 230 483 373,52
Oma pääoma			
Omistajien osuus			
Osakepääoma		60 000 000,00	60 000 000,00
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		245 000 000,00	245 000 000,00
Kertyneet voittovarot		66 311 080,51	65 076 986,95
Oma pääoma yhteensä	18	371 311 080,51	370 076 986,95
Velat ja oma pääoma yhteensä		20 879 534 989,17	18 600 560 360,47

RAHAVIRTALASKELMA

Tuhat euroa	2022	2021
Liiketoiminnan rahavirta		
Kauden tulos	6 631	5 364
Oikaisut kauden tulokseen	-30 736	-14 640
Liiketoiminnan varojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-2 423 082	-2 976 898
Saamiset luottolaitoksilta	-3 146 141	-3 918 101
Saamiset asiakkailta	779 843	943 822
Muut varat	-56 784	-2 620
Liiketoiminnan velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)	738 359	72 628
Velat luottolaitoksille	680 000	70 000
Johdannaissopimukset	41 641	12 913
Varaukset ja muut velat	16 718	-10 285
Maksetut tuloverot	-1 862	-257
Saadut osingot	1	1
A. Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	-1 710 689	-2 913 803
Rahoituksen rahavirrat		
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, lisäykset	3 251 640	3 807 890
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, vähennykset	-1 500 000	-1 000 000
Osingot ja osuuspääoman korot	-5 363	-6 381
B. Rahoituksen rahavirta yhteensä	1 746 277	2 801 509
Rahavarojen nettomuutos (A+B)	35 588	-112 293
Rahavarat tilikauden alussa	102 402	214 695
Rahavarat tilikauden lopussa	137 989	102 402

Rahavirran liitetiedot esitetään liitteessä 21.

OMAN PÄÄOMAN MUUTOSLASKELMA

Tuhat euroa	Litettelo	Osakepääoma	Sijotetun vapaan oman pääoman rahasto	Kertyneet voittovarot	Yhteensä
Oma pääoma 1.1.2022	18	60 000	245 000	65 077	370 077
Tilikauden tulos				6 631	6 631
Tilikauden muut laajan tuloksen erät				-34	-34
Voitonjako				-5 363	-5 363
Oma pääoma 31.12.2022		60 000	245 000	66 311	371 311
Oma pääoma 1.1.2021	18	60 000	245 000	66 093	371 093
Tilikauden tulos				5 364	5 364
Tilikauden muut laajan tuloksen erät				1	1
Voitonjako				-6 381	-6 381
Oma pääoma 31.12.2021		60 000	245 000	65 077	370 077

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Liitetietojen sisällysluettelo

1. Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet
2. Riskienhallinnan periaatteet

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

3. Korkokate
4. Nettopalkkiotuotot
5. Henkilöstökulut
6. Liiketoiminnan muut kulut
7. Saamisten arvonalentumiset
8. Tuloverot

Varoja koskevat liitetiedot

9. Saamiset luottolaitoksilta
10. Johdannaissovimukset
11. Saamiset asiakkailta
12. Sijoitusomaisuus
13. Muut varat
14. Verosaamiset ja verovelat

Velkoja ja omaa pääomaa koskevat liitetiedot

15. Velat luottolaitoksille
16. Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat
17. Muut velat
18. Oma pääoma

Muut tasetta koskevat liitetiedot

19. Rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu
20. Taseen ryhmittely arvostusmenetelmän mukaisesti

Muut liitetiedot

21. Uusi liitetieto: Rahavirran liitetiedot
22. Lähipiiritapahtumat
23. Tilinpäätöspäivän jälkeiset tapahtumat
24. Varainhankinnan rakenne
25. Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma jäljellä olevan juoksuajan mukaan
26. Rahoitusriski
27. Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteetit erääntymisen tai uudelleenhinnoittelun mukaan
28. Korkoriski

LIITE 1. Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

OP-Asuntoluottopankki Oyj (OPA) on kiinnitysluottopankkitoimintaa Suomessa harjoittava luottolaitos.

Uusi laki kiinnitysluottopankeista ja katetuista joukkolainoista (151/2022) astui voimaan 8.7.2022. Lailla implementoitiin katettuja joukkolainoja koskeva direktiivi ja se kumosi lain kiinnitysluottopankkitoiminnasta (688/2010). Finanssivalvonta myönsi OPAlle kiinnitysluottopankeista ja katetuista joukkolainoista annetun lain 8 §:n mukaisen kiinnitysluottopankkitoimintaan oikeuttavan luvan 30.6.2022.

Yhtiö on osa osuuspankkien yhteenliittymää (OP Ryhmä), jossa OP Osuuskunta ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat viime kädessä yhteisvastuullisesti toistensa veloista ja sitoumuksista. OP Osuuskunta toimii koko OP Ryhmän strategisena omistusyhteisönä ja ryhmäohjauksesta ja valvonnasta vastaavana keskusyhteisönä.

OPAn kotipaikka on Helsinki ja rekisteröity osoite on Gebhardinaukio 1, 00510 Helsinki.

Jäljennös OPAn tilinpäätöksestä on saatavissa internetsivuilta www.op.fi tai yhtiön toimipisteestä käyntiosoitteesta Gebhardinaukio 1, 00510 Helsinki.

OPA kuuluu OP Ryhmään, jonka konsernitilinpäätökseen OPAn tiedot yhdistellään. Jäljennös OP Ryhmän tilinpäätöksestä on saatavissa internet-osoitteesta www.op.fi tai ryhmän toimitiloista käyntiosoitteesta Gebhardinaukio 1, 00510 Helsinki.

OPAn hallitus hyväksyi tilinpäätöstiedotteen julkaistavaksi 8.2.2023 ja hallitus hyväksyi tilinpäätöksen 8.2.2023.

LAATIMISPERUSTA

OPAn tilinpäätös on laadittu kansainvälisten IFRS-tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards) mukaisesti. Tilinpäätöksen laadinnassa noudatetaan niitä IAS- ja IFRS-standardeja ja SIC- ja IFRIC-tulkintoja, jotka olivat voimassa 31.12.2022. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla viitataan niihin standardeihin ja tulkintoihin, jotka on hyväksytty Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1606/2002 mukaisesti. OPAn liitetiedot ovat myös suomalaisten IFRS-säännöksiä täydentävien kirjanpito- ja yhteisöläinsäädännön vaatimusten mukaiset.

OPA otti käyttöön vuonna 2022 seuraavat standardit ja tulkinnat:

- Standardeihin IAS 37 ja IFRS 9 tehdyt muutokset tulivat voimaan 1.1.2022. Muutoksilla ei ollut merkittävää vaikutusta OPAn tilinpäätökseen.

OPAn tilinpäätös on laadittu alkuperäisiin hankintamenoihin perustuen lukuun ottamatta johdannaissovimuksia ja suojauskohteita käyvän arvon suojauksessa.

Tuloslaskelman ja taseen luvut esitetään euroina ja sentteinä, muut tilinpäätöksen luvut esitetään tuhansina euroina.

OP Ryhmään kuuluvien yhteisöjen tilinpäätösperiaatteiden yhtenäisyyden varmistamiseksi OP Osuuskunta on velvollinen antamaan jäsenluottolaitoksilleen ohjeita tilinpäätöksen laatimisesta. Osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista ja talletuspankkien yhteenliittymästä annettujen lakien mukaisesti OP Osuuskunnan hallituksen on vahvistettava sellaiset sovellettavat tilinpäätösperiaatteet, joihin ei ole saatavissa ohjausta kansainvälisistä tilinpäätösstandardeista.

JOHDON HARKINTAA EDELLYTTÄVÄT LAATIMISPERIAATTEET JA ARVIOIHIN LIITTYVÄT KESKEISET EPÄVARMUUSTEKIJÄT

Tilinpäätöstä laadittaessa tehdään tulevaisuutta koskevia arvioita ja oletuksia, joiden lopputulemat voivat poiketa toteumasta. Lisäksi joudutaan käyttämään harkintaa tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden soveltamisessa.

Vastuullisuus

Vastuullisuus on kiinteä osa OP Ryhmän liiketoimintaa ja strategiaa, ja vastuullinen liiketoiminta on yksi OP Ryhmän strategisista painopisteistä. OP Ryhmä julkisti uuden vastuullisuusohjelmansa elokuussa 2022. Uusi vastuullisuusohjelma ja sen linjaukset toteuttavat OP Ryhmän strategiaa sekä ohjaavat liiketoimintojen ja osuuspankkien vastuullisuustyötä. OP Ryhmän vastuullisuusohjelma rakentuu kolmen teeman ympärille: Ilmasto ja ympäristö, Ihmiset ja yhteisöt sekä Hyvä hallintotapa.

Johto on arvioinut vastuullisuusteemojen vaikuttavan OPAn tilinpäätöksessä seuraaviin osa-alueisiin:

- Odotettavissa olevat luottotappiot (liite 11)
- OP Mortgage Bank Green Covered Bond (liite 16)

Odotettavissa olevat luottotappiot

Odotettavissa olevien luottotappioiden (ECL) laskentamallien määrittämiseen liittyy useita johdon harkintaa edellyttäviä tekijöitä, mm:

- Oikeiden ECL-mallien valinta niin, että mallit kuvaavat sopimuskannan odotettavissa olevia luottotappioita mahdollisimman hyvin
- Malleissa tehdyt erilaiset oletukset ja asiantuntija-arviot
- ECL-mallien parametrien estimointimenetelmien valinta
- Käytettävissä olevan mallinnusaineiston ja datan laatuun liittyvän malliriskin määrittäminen
- Sopimusten oikea ryhmittely eri segmentteihin siten, että niiden ECL lasketaan oikealla mallilla
- Makroekonomisten tekijöiden valinta niin, että niiden muutokset korreloivat sopimusten maksukyvyttömyyden todennäköisyyden kanssa
- Makroekonomisten skenaarioiden ja niiden todennäköisyyksien ennustaminen tulevaisuuteen.
- Äkillisten kriisien kuten esimerkiksi koronaviruspandemian tai Venäjän hyökkäyssodan Ukrainassa takia tiettyyn toimialaan kohdistetut johdon harkintaan perustuvat lisävaraukset
- Vakuuden maantieteellisen sijainnin perusteella tehdyt johdon harkintaan perustuvat vakuusarvon alennukset

Johdon harkintaa on käytetty myös luottoriskin merkittävän kasvun arvioinnissa, mm:

- Henkilöasiakkaiden suhteellisen luottoriskin muutoksen arvioinnissa käytetyssä asiantuntija-arviossa, jolla varmistetaan todenmukainen määrä sopimuksia siirtymään vaiheeseen 2 ennen siirtymistä vaiheeseen 3 (ns. default capture rate)
- Absoluuttisen rajan valinnassa, joka perustuu maksukyvyttömyyden historialliseen käyttäytymiseen sekä OPAn luottoriskiprosessiin
- Sen ajanjakson pituuden määrittämisessä, jonka aikana asiakkaan on osoitettava hyvää maksukäyttäytymistä, jotta arvonalentumisvaihe voi parantua vaiheesta 3 vaiheeseen 2 ja 1.

Varsinainen ECL-lukujen laskenta suoritetaan ECL-malleja käyttäen, paitsi jos kyseessä on pääsääntöisesti vaiheessa 2 tai 3 ja tarkkailulistalla oleva suuri yritysvastuu, jolloin ECL lasketaan asiantuntija-arvioon perustuvalla kassavirtaperusteisella ECL-menetelmällä. Asiantuntija-arvioihin liittyy johdon harkintaa.

Johdon harkintaan perustuvat lisävaraukset (management overlay) suoraan ECL-lukuihin (ns. post model adjustments) on tarkoitettu vain väliaikaiseen käyttöön, kunnes varauksen aiheuttama ennakoimaton tapahtuma tai olosuhde on saatu huomioitua ECL-malleissa. Nykyisissä ECL-malleissa huomioidaan kestävän kehityksen Environmental, Social ja Governance ("ESG") riskejä makroskenaariossa, joiden laskentaan on sisällytetty arvio talousvaikutuksista, jossa fossiilisen energian käyttöä vähennetään siten, että hiilineutraalisuus vuoteen 2035 mennessä saavutetaan.

Liitetiedossa 11. Saamiset asiakkailta esitetään laskelmat tappiota koskevasta vähennyserästä ja laskentaan liittyvistä keskeisistä epävarmuustekijöistä.

Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan

Johto on arvioinut, että Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa voi vaikuttaa OPAn tuottoihin ja riskeihin välillisesti asiakkaiden muuttuneiden toimintaedellytysten myötä sekä suoraan yleisen markkinatilanteen ja tekniseen infrastruktuuriin kohdistuvan haitanteon vuoksi. Vaikutukset voivat realisoitua muun muassa seuraavan kaltaisilla tavoilla:

- saamisten arvonalentumisten kasvuna
- kattavien pakotteiden ja vastapakotteiden vaikutuksina OPAn tai sen asiakkaiden toimintaan
- tukkuvarainhankinnan hinnan nousuna
- toiminnan jatkuvuusongelmina OPAn tai sen asiakkaisiin kohdistuvien kyberhyökkäysten seurauksena.

YHTEENVETO TULOSLASKELMAERIEN ESITTÄMISESTÄ TILINPÄÄTÖKSESSÄ

Korkokate	Korkoinstrumenttien saadut ja maksetut korot, jaksotettu nimellisarvon ja hankinta-arvon välinen erotus, korkojohdannaisten korot sekä arvonmuutos käyvän arvon suojauksessa, korkokulut liikkeeseen lasketuista velkakirjoista. Liite 3.
Nettopalkkiotuotot	Palkkiotuotot luotonannosta, palkkiokulut luotonannosta ja luottojen hoidosta osuuspankeille sekä palkkiokulut liikkeeseen lasketuista velkakirjoista. Liite 4.
Henkilöstökulut	Palkat, palkkiot, eläkekulut, henkilösivukulut. Liite 5.
Liiketoiminnan muut kulut	Toimistokulut, ICT-kulut, muut hallintokulut, viranomais- ja tilintarkastuskulut, vuokrat ja muut kulut. Liite 6.
Saamisten arvonalentumiset	Odotettavissa olevat luottotappiot asiakkailta sekä lopulliset luottotappiot ja niiden palautukset. Liite 7.

TULOUTUSPERIAATTEET

Korkotuotot ja -kulut

Korollisten omaisuus- ja velkaerien korkotuotot ja -kulut kirjataan efektiivisen koron menetelmällä. Efektiivisen koron menetelmästä kerrotaan tarkemmin laatimisperiaatteiden kappaleessa Jaksotettu hankintameno. Myös sellaisten saamisten korot tuloutetaan, joiden erääntyneitä maksuja on hoitamatta. Saamisen hankintameno ja sen nimellisarvon välinen ero jaksotetaan korkotuottoihin ja velasta saadun määrän ja sen nimellisarvon erotus korkokuluihin. Kiinteäkorkoisten joukkovelkakirjalainojen nimellisarvon ja hankintahinnan välinen erotus jaksotetaan lainan juoksuajalle korkotuottoihin ja -kuluihin.

Nettopalkkiotuotot

Palkkioita, jotka eivät ole kiinteä osa rahoitusinstrumentin efektiivistä korkoa, käsitellään IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista -standardin mukaisesti. IFRS 15 -standardin mukaiset palkkiotuotot tuloutetaan, kun palvelun sovitut suoriteveloitteet luovutetaan asiakkaalle ja keskeisenä kriteerinä on määräysvallan siirtyminen. Palkkiotuotot kirjataan siihen määrään, johon odotetaan olevan oikeutettu asiakkaalle luovutettavia luvattuja palveluja vastaan. Palkkiokulut kirjataan suoriteperusteella nettopalkkiotuottoihin.

Palkkiotuotot koostuvat luotonannon palkkioista, joita peritään henkilöasiakkailta. Luotonannon palkkioiden suoriteveloitteet täyttyvät ajan kuluessa. Vastikemäärä on palveluissa listahinta tai sopimuksessa sovittu. Palkkiot peritään asiakkaalta kuukausittain sopimusehtojen mukaisesti.

Lainan asiakkaalle myöntäneelle osuuspankille palautetaan niiden palkkiomallissa sovittu osuus tuotoista. Palkkiokulut koostuvat pääosin luotonannosta perittyjen tuottojen maksamisesta osuuspankeille, luottojen hoitopalkkioiden maksamisesta osuuspankeille ja joukkovelkakirjojen liikkeeseen laskuun liittyvistä palkkiokuluista.

RAHOITUSINSTRUMENTIT

Käyvän arvon määräytyminen

Käypä arvo on se hinta, joka saataisiin omaisuuserän myynnistä tai maksettaisiin velan siirtämisestä markkinaosapuolten välillä arvostuspäivänä toteutuvassa tavanmukaisessa liiketoimessa.

Rahoitusinstrumentin käypä arvo määritellään joko toimivilta markkinoilta saatavien hintanoteerauksien avulla tai, jos toimivia markkinoita ei ole, omia arvostusmenetelmiä käyttäen. Markkinoiden katsotaan olevat toimivat, jos hintanoteerauksia on helposti ja säännönmukaisesti saatavissa ja ne kuvastavat todellisia ja säännönmukaisesti toistuvia, toisistaan riippumattomien osapuolten välisiä markkinatransaktioita. Rahoitusvarojen noteerattuna markkinahintana käytetään senhetkistä ostokurssia.

Mikäli markkinoilla on vakiintunut arvostuskäytäntö rahoitusinstrumentille, jolle ei saada suoraan markkinahintaa, niin käypä arvo perustuu markkinoilla yleisesti käytettyyn markkinahinnan laskentamalliin ja mallin käyttämien syöttötietojen markkinanoteerauksiin.

Mikäli arvostuskäytäntö ei ole markkinoilla vakiintunut, käytetään markkina-arvon määrittämisessä asianomaiselle tuotteelle laadittua omaa arvostusmallia. Arvostusmallit pohjautuvat yleisesti käytettyihin laskentamenetelmiin ja ne kattavat kaikki ne osatekijät, jotka markkinaosapuolet ottaisivat huomioon hintaa asettaessaan sekä ovat yhdenmukaisia rahoitusinstrumenttien hinnoittelussa käytettävien hyväksytyjen taloudellisten menetelmien kanssa.

Arvostusmenetelminä käytetään markkinatransaktioiden hintoja, diskontattujen rahavirtojen menetelmää, sekä toisen olennaisilta osin samanlaisen instrumentin tilinpäätöshetken käypää arvoa. Arvostusmenetelmissä otetaan huomioon arvio luottoriskistä, käytettävistä diskonttauskoroista, ennenaikaisen takaisinmaksun mahdollisuudesta ja muista sellaisista tekijöistä, jotka vaikuttavat rahoitusinstrumentin käyvän arvon määrittämiseen luotettavasti.

Rahoitusinstrumenttien käyvät arvot jaetaan kolmeen eri hierarkiatasoon sen mukaan, miten käypä arvo on määritelty:

- täysin samanlaisille varoille tai veloille toimivilla markkinoilla noteeratut käyvät arvot (taso 1)
- käyvät arvot, jotka on määritetty käyttäen syöttötietoina muita kuin tason 1 noteerattuja hintoja, jotka ovat todennettavissa varoille tai veloille, joko suoraan (esim. hintoina) tai välillisesti (esim. johdettuina hinnoista) (taso 2)
- käyvät arvot on määritetty käyttäen varoille tai veloille syöttötietoja, jotka eivät perustu todennettavissa oleviin markkinahintoihin (taso 3)

Se käypien arvojen hierarkian taso, jolle tietty käypään arvoon arvostettu erä on kokonaisuudessaan luokiteltu, on määritetty koko kyseisen käypään arvoon arvostetun erän kannalta merkittävän alimmalla tasolla olevan syöttötiedon perusteella. Syöttötiedon merkittävyys on arvioitu kyseisen käypään arvoon arvostetun erän suhteen kokonaisuudessaan. (Liite 20. Taseen ryhmittely arvostusmenetelmän mukaisesti)

Rahoitusvarat- ja velat

Jaksotettu hankintameno

Jaksotettu hankintameno on se määrä, johon rahoitusvaroihin kuuluva erä tai rahoitusvelka on arvostettu alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä, vähennettynä lyhennyksillä, lisätynä tai vähennettynä alkuperäisen määrän ja erääntyvän määrän välisen erotuksen kertyneillä, efektiivisen koron menetelmää käyttäen lasketuilla jaksotuksilla ja, kun on kyse rahoitusvaroista, oikaistuna tappiota koskevalla vähennyserällä.

Efektiivisen koron menetelmää käyttäen rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvelan odotettavissa olevana voimassaoloaikana saatavaksi tai suoritettavaksi arvioidut maksut tulevat diskontatuiksi täsmälleen rahoitusvaroihin kuuluvan erän bruttomääräisen kirjanpitoarvon tai rahoitusvelan jaksotetun hankintameno suuruiseksi. Efektiivistä korkoa laskettaessa rahavirrat arvioidaan ottamalla huomioon rahoitusinstrumentin kaikki sopimusehdot ilman odotettavissa olevia luottotappioita ("ECL"). Laskelma sisältää kaikki sellaiset sopimusosapuolten välillä suoritettavat tai saatavat palkkiot ja korkopisteet, jotka ovat kiinteä osa efektiivistä korkoa, transaktiomenot sekä kaikki muut yli- tai alikurssit. Palkkioita, jotka ovat kiinteä osa rahoitusinstrumentin korkoa, ovat esim. lainan nostoon liittyvät toimisto- ja järjestelypalkkiot, ja ne jaksotetaan rahoitusinstrumentin odotettavissa olevalle juoksuajalle tai lyhyemmälle ajanjaksolle, jos se on asianmukaista. Palkkioita, jotka eivät ole kiinteä osa rahoitusinstrumentin efektiivistä korkoa, käsitellään IFRS 15 -standardin mukaisesti, ja näitä ovat esim. lainan hoitoon liittyvät palkkiot.

Luotot kirjataan OPAn taseeseen silloin kun ne on myönnetty suoraan OPAn taseesta tai kun osuuspankki on myynyt luotot OPAlle markkinahintaan ja luottojen luotto-, korko ja rahoitusriski on siirtynyt OPAlle myynnin yhteydessä. Nämä luotot esitetään tase-erässä Saamiset asiakkailta. (Liite 11. Saamiset asiakkailta)

OPA soveltaa toiminnassaan väliluottomallia, joka tarkoittaa, että OPA myöntää Osuuspankille väliluoton, jota vastaan Osuuspankki asettaa OPAn liikkeeseen laskemien katettujen joukkolainojen vakuudeksi kiinteistövuokruudellisia luottoja. Väliluotot esitetään tase-erässä saamiset luottolaitoksilta. Väliluottomallissa osuuspankin asuntovakuudellisen luoton luotto-, korko-, tai rahoitusriski ei siirry OPAlle, mutta se merkitään OPAn liikkeeseen laskeman joukkovelkakirjalainan vakuudeksi.

Korkotuotot

Korkotuotot on laskettu soveltamalla efektiivistä korkoa rahoitusvaroihin kuuluvan erän bruttomääräiseen kirjanpitoarvoon, paitsi silloin, kun kyseessä ovat:

- a) Ostetut tai alun perin myönnettyt luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneet rahoitusvarat, joiden osalta sovelletaan luottoriskillä oikaistua efektiivistä korkoa rahoitusvaroihin kuuluvan erän jaksotettuun hankintamenuon
- b) Rahoitusvarat, jotka eivät ole ostettuja tai alun perin myönnettyjä luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneita rahoitusvaroja, mutta joista on myöhemmin tullut luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneita rahoitusvaroja (tai jotka ovat vaiheessa 3). Näiden rahoitusvarojen osalta sovelletaan efektiivistä korkoa rahoitusvaroihin kuuluvan erän jaksotettuun hankintamenuon (eli nettomääräiseen kirjanpitoarvoon odotettavissa olevan luottotappion vähentämisen jälkeen).

Alkuperäinen kirjaaminen ja arvostaminen

Alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä arvostetaan rahoitusvaroihin kuuluva erä tai rahoitusvelka käypään arvoon, ja jos kyseessä on muu kuin käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattava rahoitusvaroihin kuuluva erä tai rahoitusvelka, siihen lisätään tai siitä vähennetään rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvelan hankkimisesta tai liikkeeselaskusta välittömästi johtuvat transaktiomenot. Välittömästi alkuperäisen kirjaamisen jälkeen rahoitusvarasta kirjataan odotettavissa olevia luottotappioita koskeva vähennyserä, jos rahoitusvara arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon tai käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta. Tämä aiheuttaa tuloslaskelmaan kirjanpidollisen tappion äskettäin myönnettyistä tai äskettäin ostetuista rahoitusvaroista.

Rahoitusvarojen luokittelu ja myöhempi arvostaminen

OPA luokittelee rahoitusvarat seuraaviin ryhmiin:

- Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat (FVTPL - Fair Value Through Profit or Loss)
- Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat (FVOCI - Fair Value Through Other Comprehensive Income)
- Jaksotettuun hankintamenuon kirjattavat.

Luotot

Luottojen luokittelu ja myöhempi arvostaminen riippuvat seuraavista tekijöistä:

- a) OPA:n liiketoimintamallista rahoitusvarojen hallinnoinnissa
- b) rahoitusvaroihin kuuluvan erän sopimukseen perustuvista rahavirtaominaisuuksista.

Näiden tekijöiden perusteella OPA luokittelee luotot kolmeen seuraavaan arvostusryhmään:

- 1) Jaksotettuun hankintamenuon arvostettavia rahoitusvaroja pidetään hallussa sellaisen liiketoimintamallin mukaisesti, jonka tavoitteena on rahoitusvarojen hallussapito sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämiseksi, jotka ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua. Erän kirjanpitoarvo sisältää odotettavissa olevien luottotappioiden vähennyserän, ja korkotuotot kirjataan efektiivisen koron menetelmällä korkotuottoihin.
- 2) Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavia rahoitusvaroja pidetään hallussa sellaisen liiketoimintamallin mukaisesti, jonka tavoite saavutetaan keräämällä sopimukseen perustuvia rahavirtoja ja myymällä rahoitusvaroja. Lisäksi sopimusehdoissa määrätään tiettyinä ajankohtina toteutuvista rahavirroista, jotka ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua. Muutokset käyvässä arvossa kirjataan käyvän arvon rahastoon. Arvonalentumisvoitot tai -tappiot sekä valuuttakurssivoitot tai -tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti. Kun rahoitusvaroihin kuuluva erä kirjataan pois taseesta, siirretään käyvän arvon rahastoon kertynyt voitto tai tappio luokittelun muutoksesta johtuvana oikaisuna omasta pääomasta tulosvaikutteiseksi eräksi sijoitustoiminnan nettotuottoihin. Efektiivisen koron menetelmää käyttäen laskettu korko kirjataan korkotuottoihin.
- 3) Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavia rahoitusvaroja pidetään kaupankäyntitarkoituksessa tai kun rahoitusvara ei täytä jaksotettuun hankintamenuon tai käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavien kriteereitä. Voitot ja tappiot kirjataan sijoitustoiminnan nettotuottoihin.

Liiketoimintamalli

Liiketoimintamallilla tarkoitetaan sitä, miten OPA hallinnoi rahoitusvarojaan rahavirtojen kerryttämiseksi. OPAssa liiketoimintamallin ratkaisee, syntyvätkö rahavirrat pelkästään sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämisestä vai sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämisestä sekä rahavirroista, jotka saadaan myymällä rahoitusvara, vai onko kyseessä kaupankäynti. Kaupankäyntiliiketoimintamalliin kuuluvat rahoitusvarat arvostetaan tulosvaikutteisesti. Liiketoimintamallia arvioidessaan OPA ottaa huomioon tulevat toimenpiteet liiketoimintamallin tavoitteen saavuttamiseksi. Arviointiin kuuluu aikaisempi kokemus rahavirtojen keräämisestä, kuinka liiketoimintamallin ja sen mukaisesti hallussa pidettävien rahoitusvarojen tuloksellisuutta arvioidaan ja kuinka siitä raportoidaan yhteisön johtoon kuuluville avainhenkilöille, kuinka riskejä hallitaan ja kuinka liiketoiminnan johtajia palkitaan. Esimerkiksi OPAn asuntoluottoja ja väliluottoja pidetään hallussa sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämiseksi.

Rahavirtaominaisuudet

Silloin kun OPAn liiketoimintamalli on muu kuin kaupankäynti, OPA arvioi, ovatko sopimukseen perustuvat rahavirrat yhdenmukaisia perustyyppisen lainanantojärjestelyn kanssa. Perustyyppisessä lainanhoitojärjestelyssä sopimukseen perustuvat rahavirrat ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua ("SPPI"), jossa koron merkittävimmät osatekijät ovat korvaus rahan aika-arvosta, luottoriskistä, lainanantoon liittyvistä riskeistä ja voittomarginaalista. Valtaosa OPAn rahoitusvaroista vastaa perustyyppisiä lainanantojärjestelyjä.

OPAn kaikki henkilöasiakkaille myönnetyt luotot sisältävät mahdollisuuden ennaikaiseen takaisinmaksuun. Ehdot ovat kuitenkin yhdenmukaisia perustyyppisen lainanantojärjestelyn kanssa, koska ennen eräpäivää maksettava määrä vastaa sopimuksen mukaista nimellismäärää ja kertynyttä (mutta maksamatonta) sopimuksen mukaista korkoa, joka voi sisältää lisäkorvauksen sopimuksen ennaikaisesta päättämisestä.

Silloin kun sopimukseen perustuvat rahavirrat ovat alttiina esim. osakkeiden hintojen tai lainanottajan taloudellisen tuloksen muutoksille, ei kyseessä ole perustyyppinen lainanantojärjestely, ja tällaiset rahoitusvarat arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Tyypillisesti tällaisia ovat erilaiset rahastosijoitukset, jotka eivät täytä oman pääoman määritelmää IAS 32:n mukaisesti liikkeeseenlaskijan tilinpäätöksessä.

Rahoitusvaroihin sisältyviä kytkettyjä johdannaisia ei eroteta pääsopimuksesta, vaan ne huomioidaan sopimukseen perustuvien rahavirtojen kokonaisarviointissa.

Jos rahoitusvarojen hallinnoinnissa noudatettua liiketoimintamallia muutetaan, voidaan rahoitusvaroja joutua uudelleenluokittelemaan. Uudelleenluokittelua sovelletaan ei-takautuvasti luokittelun muutospäivästä lähtien. Tällaisia muutoksia odotetaan tapahtuvan hyvin harvoin.

Oman pääoman ehtoiset instrumentit

Oman pääoman ehtoiset instrumentit ovat instrumentteja, jotka osoittavat oikeutta osuuteen yhtiön varoista sen kaikkien velkojen vähentämisen jälkeen. Tyypillisesti tällaisia ovat osakesijoitukset.

Oman pääoman ehtoiset instrumentit arvostetaan myöhemmin käypään arvoon tulosvaikutteisesti, paitsi silloin kun OPA on tehnyt alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä peruuttamattoman valinnan, jonka mukaan tietyt kaupankäyntiliiketoimintaan kuulumattomat sijoitukset oman pääoman ehtoisiin instrumentteihin, jotka muutoin arvostettaisiin käypään arvoon tulosvaikutteisesti, käsitellään siten, että käyvän arvon myöhemmät muutokset esitetään muissa laajan tuloksen erissä. Tällaisia sijoituksia ovat OPAn strategiset sijoitukset OP Osuuskunnan osuuspääomaan, joiden nimellisarvo vastaa käypää arvoa. Näiden sijoituksista ei muodostu myyntivoittoja tai tappioita. Osuuspääoman korot kirjataan sijoitustoiminnan nettotuottoihin. Maksettavan koron määrä vahvistetaan vuosittain OP Osuuskunnan Osuuskuntakokouksessa.

Sopimukseen perustuvien rahavirtojen muuttaminen

Maksusuunnitelman muutoksia tehdään normaaliin asiakassuhteen hoitoon kuuluvana toimenpiteenä, mutta myös tilanteissa, joissa asiakkaan maksukyky on heikentynyt. Heikentyneen maksukykyyn takia annettu myönnytys merkitään lainanhoitojoustoksi, joka on tyypillisesti esimerkiksi lyhennysvapaa rajoitetuksi ajaksi. Yleensä näissä tilanteissa lainan sopimukseen perustuvat rahavirrat neuvotellaan uudelleen tai niihin tehdään muutoin muutoksia, eivätkä ne johda kyseisen lainan taseesta pois kirjaamiseen. Tällöin lasketaan lainan bruttokirjanpitoarvo uudelleen ja kirjataan tehdystä muutoksesta aiheutuva voitto tai tappio tuloslaskelmaan korkokatteeseen. Lisäksi lainan luokittelu lainanhoitojoustoksi

siirtää lainan vähintään arvonalentumisvaiheeseen 2 ja koko voimassaoloajalta laskettavan odotettavissa olevan luottotappion piiriin vähintään kahdeksi vuodeksi, kunnes asiakkaan maksukyky on tervehtynyt.

Lainanhoitojouston tervehtymisen edellytyksenä on myös, että vähintään kahden vuoden koeajan jälkeen:

- Vähintään puolet saamisen koeajasta asiakas on suorittanut säännöllisiä ja oikea-aikaisia maksuja ja tämän myötä on maksettu huomattava kokonaismäärä pääomasta tai korosta.
- Yksikään asiakkaan vastuista ei ole ollut erääntyneenä yli 30 päivää edellisen kolmen kuukauden aikana.

Maksusuunnitelmien muutosten kehitystä raportoidaan säännöllisesti johdolle asiakkaiden maksukykyä ennakoivana mittarina.

Jos lainaehtoihin tehtävät muutokset ovat merkittäviä tai laina muutoin neuvotellaan uudelleen, OPA kirjaa alkuperäisen lainan pois taseesta ja kirjaa samalla taseeseen muutetun uuden lainan. Tällöin muutoksen tekemisajankohta on lainan alkuperäinen kirjaamisajankohta, kun muutettuun lainaan sovelletaan arvonalentumista koskevia vaatimuksia. Tyypillisesti tämä tarkoittaa, että tappiota koskevan vähennyserän määrä vastaa 12 kuukaudelta odotettavissa olevia luottotappioita. OPA luokittelee muutoksen syyt ja vakavuusasteet sisäisellä luokituksella, jolla seurataan, onko taseesta pois kirjaamiseen yhteydessä ollut näyttöä siitä, että muutettu laina on alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä luottoriskin johdosta arvoltaan alentunut. Tällöin se kirjataan alun perin myönnettynä luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneena rahoitusvaroihin kuuluvana eränä. Tämä voisi tapahtua esimerkiksi tilanteessa, jossa ongelmalliseen omaisuuserään on tehty huomattava muutos.

Muutoin rahoitusvaroihin kuuluvat erät kirjataan pois taseesta silloin, kun sopimukseen perustuvat oikeudet rahoitusvaroihin kuuluvan erän rahavirtoihin lakkaavat olemasta voimassa tai kun OPA siirtää rahoitusvaroihin kuuluvan erän toiselle osapuolelle ja siirto täyttää taseesta pois kirjaamisen edellytykset.

Arvonalentuminen

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan kaikista jaksotettuun hankintamenuun arvostettavista ja käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavista tase-eristä (muut kuin oman pääoman ehtoiset instrumentit) sekä taseen ulkopuolisista luottositoumuksista ja takaussopimuksista. Odotettavissa olevat luottotappiot kirjataan jokaisena raportointipäivänä, ja ne kuvastavat:

1. vinoutumatonta ja todennäköisyyksillä painotettua rahamäärää, joka määritetään arvioimalla mahdollisten tulevien vaihtelun alue
2. rahan aika-arvoa ja
3. järkevää ja perusteltavissa olevaa informaatiota, joka on raportointipäivänä saatavissa ilman kohtuuttomia kustannuksia tai ponnisteluja ja joka koskee toteutuneita tapahtumia, vallitsevia olosuhteita ja ennusteita tulevista taloudellisista olosuhteista.

Sopimusten luokittelu kolmeen arvonalentumisvaiheeseen

Sopimukset luokitellaan kolmeen eri vaiheeseen. Eri vaiheet kuvastavat luoton laadun heikkenemistä alkuperäisen kirjaamisen jälkeen.

- Vaihe 1: sopimukset, joiden luottoriski ei ole kasvanut merkittävästi alkuperäisestä ja joille lasketaan 12 kuukauden ECL.
- Vaihe 2: sopimukset, joiden luottoriski on kasvanut merkittävästi alkuperäisestä ja joille lasketaan koko voimassaoloajan ECL.
- Vaihe 3: Järjestämättömät sopimukset, joille lasketaan myös koko voimassaoloajan ECL.

Maksukyvyttömyden (default) määritelmä

OPAssa sovelletaan IFRS 9 -standardin mukaisessa laskennassa samaa maksukyvyttömyden määritelmää kuin sisäisissä luottoriskimalleissa (IRB). Maksukyvyttömyyttä arvioidaan OP Ryhmän sisäisellä maksukäyttäytymiseen perustuvalla luokittelujärjestelmällä. Henkilöasiakkaissa maksukyvyttömyden määritelmää sovelletaan sopimuskohtaisesti, kun taas yritysasiakkaissa tarkastellaan asiakaskokonaisuutta. Asiakas luokitellaan maksukyvyttömäksi, kun asiakkaan takaisinmaksua pidetään epätodennäköisenä, esimerkiksi kun asiakkaalla on julkinen maksuhäiriö tai sille on myönnetty lainanhoitojousto, jossa lainan nykyarvo pienenee enemmän kuin 1 prosenttia.

Maksukyvyttömyys laajenee henkilöasiakkaissa maksukyvyttömän velallisen kaikkiin luottovelvoitteisiin, kun merkittävä osa (20 prosenttia) henkilöasiakkaan vastuista on maksukyvyttömiä. Lisäksi sopimus on maksukyvyttömän viimeistään silloin, kun rahoitusvaroihin kuuluvaan erään liittyvä maksu on viivästynyt yli 90 päivää.

Asiakkaan maksukyvyttömyys päättyy, kun se ei enää täytä maksukyvyttömyyden määritelmää ja sen jälkeinen 6–12 kuukauden koeaika on päättynyt.

Maksukyvyttömyyden määritelmä perustuu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen EU N:o 575/2013 (CRR) artiklaan 178 sekä Euroopan pankkiviranomaisen (EBA) ohjeistukseen maksukyvyttömyyden määritelmän soveltamisesta EBA/GL/2016/07 ja EBA/RTS/2016/06).

Järjestämättömän (non-performing) vastuun määritelmä

Järjestämättömän vastuun määritelmä sisältää aiemmin käytetyn maksukyvyttömyyden määritelmän mukaisten vastuiden lisäksi järjestämättömien lainanhoitojoustollisten saamisten koeajat, ennen kuin ne voidaan luokitella terveiksi (performing). Järjestämätön vastuu määritellään Vakavaraisuusasetuksen (EU) N:o 575/2013 47a artiklan mukaisesti. OPA käyttää järjestämättömän vastuuta arvonalentumisvaiheen 3 luokittelun kriteerinä.

Lisäksi sopimukset, jotka on alun perin myönnetty arvoltaan alentuneina, ovat aina koko voimassaoloajan odotetun tappion laskennan piirissä (POCI).

Luottoriskin merkittävä lisääntyminen

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan sopimuskohtaisesti joko 12 kuukaudelle tai koko voimassaoloajalle riippuen siitä, onko instrumentin luottoriski lisääntynyt raportointipäivänä merkittävästi alkuperäisestä. Luottoriskin merkittävää lisääntymistä arvioidaan sopimuskohtaisesti sekä laadullisilla että määrällisillä kriteereillä. Lainanhoitojoustoa ja siihen rinnastettavaa kovenanttirikkomusta pidetään laadullisena kriteerinä luottoriskin merkittävästä lisääntymisestä ja siten siirroille arvonalentumisvaiheeseen 2.

OPA on sisällyttänyt suhteellisia ja absoluuttisia kynnsarvoja luottoriskin merkittävän luottoriskin määrällisen lisääntymisen määrittämiseen ottaen huomioon kaikki olennainen ja perusteltavissa oleva informaatio.

Laskentamenetelmät

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan pääosin järjestelmäperusteisesti maksukyvyttömyyden todennäköisyys/tappio-osuus -menetelmällä (PD/LGD-menetelmä) sopimuskohtaisesti kaikille henkilöasiakkaiden vastuille.

PD/LGD-menetelmä

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan käyttäen mallinnettuja riskiparametreja ja kaavalla $\text{probability of default (PD)} \times \text{loss given default (LGD)} \times \text{exposure at default (EAD)}$ kaikille portfolioille sopimuskohtaisesti, ja ne kuvastavat odotuksia tulevasta luottotappiosta raportointipäivänä. PD kuvaa maksukyvyttömyyden todennäköisyyttä alla kuvatus maksukyvyttömyyden määritelmän mukaisesti. Maksukyvyttömyyden todennäköisyytenä käytetään OP Ryhmän sisäisissä luotoissa nollaa yhteisvastuullisuudesta johtuen. LGD kuvaa tappio-osuutta maksukyvyttömyyshetkellä, ja siihen vaikuttaa mm. vakuuksien ja erilaisten takauksien määrä ja tyyppi. EAD kuvaa vastuun määrää maksukyvyttömyyshetkellä sisältäen taseessa olevan vastuun (pääoman ja kertyneen koron) sekä odotetun käytön taseen ulkopuolisista eristä maksukyvyttömyyshetkellä.

ECL-laskenta perustuu kolmeen eri skenaarioon.

Sopimuksen voimassaoloajan määrittäminen

Sopimuksen voimassaoloaika on velkakirjalainoilla sopimuksen mukainen maturiteetti, joka ottaa huomioon maksusuunnitelman mukaiset lainan lyhennykset. Ennenaikaisen takaisinmaksun mallia sovelletaan vakuudellisiin velkakirjalainoihin (pl. maksukyvyttömät), mutta se ei lyhennä sopimuksen maturiteettia vaan huomioidaan osana sopimuksen EAD:tä.

Tulevaisuuteen suuntautuva informaatio

Laskentamalliin sisällytetään tulevaisuuteen suuntautuvaa informaatiota ja makroekonomisia skenaarioita. OP Ryhmän ekonomistit päivittävät makroekonomiset skenaariot neljännesvuosittain, ja ne ovat samoja, joita muutoinkin käytetään OPAn taloudellisessa vuosisuunnittelussa. Makroekonomiset ennusteet kattavat 5 vuotta, ja ne on ekstrapoloitu 30 vuoteen asti tuotantofunktiota käyttäen. Käytetyt makroekonomiset tekijät ovat: BKT:n kasvu, työttömyysaste, investointien kasvu, inflaatio, ansiotason muutos, 12 kk Euribor -korko ja 3 kk Euribor -reaalikorko. Lisäksi asuntojen hintaindeksiä käytetään LGD-malleissa. Käytettäviä skenaarioita on kolme: perus, vahva ja heikko. Skenaarioille on myös arvioitu toteutumisen todennäköisyydet.

Makroekonomisten ennusteiden laatiminen ja niiden heijastaminen tulevaisuuteen aina 30 vuoteen saakka sisältää suuren määrän epävarmuutta, ja siten toteutuneet tulokset voivat merkittävästi poiketa ennustetusta. OPA on analysoinut, että ECL-laskennassa käytettävien riskiparametrien komponenttien ja makroekonomisten tekijöiden muutoksen suhde ei ole lineaarinen. Näin ollen makroekonomiset ennusteet edustavat OPAn parasta näkemystä mahdollisista skenaarioista ja lopputulemista.

Odotettavissa olevien luottotappioiden kirjaaminen

Odotettavissa olevia luottotappioita varten kirjataan tappiota koskeva vähennyserä lainan kirjanpitoarvon vähennykseksi erilliselle tilille.

Johdon harkintaan perustuvat arvonalentumisen lisävaraukset (management overlay)

OPA voi tehdä epätavallisissa tilanteissa (esimerkiksi nopeasti eskaloituneissa maailmanlaajuisissa kriiseissä, kuten pandemia tai sota) johdon arvioon perustuvan ECL-varauksen. Varaus on tilapäinen ja voimassa niin kauan, kunnes ECL-laskennassa käytettävät riskiparametrit on päivitetty kuvaamaan muuttunutta tilannetta. Tehtyihin johdon harkintaan perustuviin arvonalentumisen lisävarauksiin sovelletaan tiukkoja seurantakriteerejä ja niistä raportoidaan ylimmälle johdolle neljännesvuosittain.

Lopullisen luottotappion kirjaaminen

Lopullisen luottotappion kirjaaminen on taseesta pois kirjaamiseen johtava tapahtuma. Silloin kun rahoitusvaroihin kuuluvaa erää ei voida kohtuudella odottaa saavan perityksi kokonaan tai osaksi, kirjataan lopullinen luottotappio pienentämään suoraan rahoitusvaroihin kuuluvan erän bruttomääräistä kirjanpitoarvoa.

Laina kirjataan pois taseesta, kun vakuudet on realisoitu tai kun konkurssipesän loppukokous on pidetty, velkajärjestely tai yrityssaneeraus on päättynyt tai kun perintä on lopetettu. Vuoden 2022 alusta lähtien OPAssa on kirjattu kertymättä jäävä osuus osaluottotappiona jo siinä vaiheessa, kun velkajärjestelyn tai yrityssaneerauksen maksuohjelma on vahvistettu, eikä luotossa ole muita osallisia tai realisoitavaa omaisuutta. Taseesta pois kirjaamisen jälkeen saadut suoritukset kirjataan saamisten arvonalentumisten oikaisuksi.

Rahavarat

Rahavarat koostuvat käteisistä varoista ja vaadittaessa maksettavista saamisista luottolaitoksilta.

Rahoitusvelkojen luokittelu ja myöhempi arvostaminen

Rahoitusvelkoja ovat velat luottolaitoksille sekä liikkeeseen lasketut velkakirjat ja muut rahoitusvelat.

Rahoitusvelat luokitellaan jaksotettuun hankintamenuon efektiivisen koron menetelmällä lukuun ottamatta johdannaisvelkoja, jotka arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti.

OPAlla ei ole alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä nimenomaisesti luokitellut rahoitusvelkoja käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavaksi.

Rahoitusvelat (tai rahoitusvelan osa) poistetaan taseesta silloin, kun velka on lakannut olemasta olemassa – toisin sanoen, kun sopimuksessa yksilöity velvoite on täytetty tai kumottu tai sen voimassaolo on lakannut.

Nettoutus

Taseessa nettoutetaan sellaiset rahoitusvarat ja -velat, joissa OPAlla on tarkasteluhetkellä laillisesti toimeenpantavissa oleva kuittausoikeus tavanomaisessa liiketoiminnassa sekä laiminlyönti-, maksukyvyttömyys- ja konkurssitapauksissa, ja se aikoo toteuttaa suoritukset nettomääräisesti.

Johdannaissopimukset

Johdannaissopimukset luokitellaan suojaaviin ja kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviin sopimuksiin. OPA käyttää johdannaisia vain suojaavassa tarkoituksessa. Johdannaiset arvostetaan aina käypään arvoon. OPAssa on laadittu suojauslaskennassa käytettävät menetelmät ja sisäiset periaatteet, joiden mukaisesti rahoitusinstrumentti voidaan määritellä suojaavaksi. (Liite 10. Johdannaissopimukset)

Suojausperiaatteiden mukaisesti OPAssa voidaan suojautua korkoriskiltä, soveltamalla käyvän arvon tai rahavirran suojausta. Käyvän arvon suojauksella suojaudutaan suojattavan kohteen käyvän arvon muutoksilta ja rahavirran suojauksella suojaudutaan tulevien rahavirtojen vaihtelulta.

Suojauslaskenta

Suojauslaskennalla todennetaan, että suojaussuhteessa olevan suojaavan instrumentin käyvän arvon tai rahavirtojen muutokset kumoavat suojatun kohteen vastaavat muutokset kokonaan tai osittain.

Suojaavien ja suojattavien instrumenttien välinen yhteys dokumentoidaan määrämuotoisesti. Dokumentaatio sisältää tiedot riskienhallinnan periaatteista, suojausstrategiasta ja menetelmistä, joilla suojauksen tehokkuus osoitetaan. Suojauksen tehokkuus osoitetaan suojauksen tekohetkellä ja suojausperiodin aikana vertailemalla suojaavan ja suojattavan instrumentin käypien arvojen tai rahavirtojen muutoksia keskenään. Suojaus katsotaan tehokkaaksi, kun suojaavaan instrumentin käyvän arvon tai rahavirtojen muutos eliminoi suojauksen kohteena olevan sopimuksen tai portfolion käyvän arvon tai rahavirtojen muutoksesta 80–125 prosenttia. OPA soveltaa IAS 39:n mukaista suojauslaskentaa sekä EU carve-out -version mukaista käyvän arvon portfoliosuojausmallia tiettyjen velka- ja luottoportfolioiden suojaukseen, jossa suojeiden riskiä sopeutetaan tarvittaessa.

Käyvän arvon suojauslaskenta

Korkoriskin käyvän arvon suojaus kohdistuu pitkäaikaisiin kiinteäkorkoisiin velkoihin (omat emissiot), yksittäisiin luottoportfolioihin sekä yksittäisiin luottoihin. Portfoliosuojauksessa suojattuihin eriin kuuluu OPAn taseessa olevia omaisuus- ja velkaeristä koostuvia eriä. Suojattavat portfoliot muodostetaan emissiokohtaisesti ryhmiteltynä ja niihin sisältyvät suojatut erät ovat ominaisuuksiltaan samankaltaisia. Näistä suojaussuhteista voi syntyä tehottomuutta mikäli suojatun erän ja suojaavan instrumentin ehdoissa on vähäisiäkin eroja. Suojausinstrumenttina käytetään koronvaihtosopimuksia.

Johdannaissopimusten, jotka on dokumentoitu käypää arvoa suojaaviksi ja jotka ovat suojauksena tehokkaita, käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan. Myös suojauksen kohteena olevat omaisuus- ja velkaerät arvostetaan suojauksen aikana suojatun riskin osalta käypään arvoon ja käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan.

Käyvän arvon suojauslaskennan suojaavan ja suojattavan instrumentin arvonmuutokset kirjataan tuloslaskelman erään Korkokate.

Viitekorkoudistus

Euribor-koron laskentaperiaatteet muuttuivat 2019 aikana. Heinäkuussa 2019 Belgian finanssiviranomainen (FSMA) ja Markkinaviranomainen (Markets Authority) myönsivät Euriboriin liittyvän valtuutuksen European Union Benchmark Regulation nojalla. Tämä mahdollisti sen, että markkinaosapuolet pystyivät jatkamaan Euriborin käyttöä 1.1.2020 jälkeen sekä nykyisille että uusille sopimuksille. OP Ryhmä odottaa, että Euribor tulee pysymään viitekorkona myös tulevaisuudessa, koska Euribor-paneelia on saatu vahvistettua. OP ei näe, että viitekorkomuutos suoraan vaikuttaisi käyvän arvon suojauksiin, joissa viitekorkona on Euribor. Euribor-korkoa hallinnoiva EMMI (European Money Market Institute) on alkanut julkaista Q4/2022 aikana €STR-johdannaismarkkinoilta lasketun eteenpäin katsovaa EFTERM -viitekorkoa (Euro forward-looking term rate) käytettäväksi Euriborin varakorkona. Eoniaakorko (Euro Over Night Index Average) lakkasi 3.1.2022 ja sen korvasi EKP:n julkaisema euromääräisten markkinoiden lyhyt korko (€STR).

OP Ryhmässä toimii viitekorkotyöryhmä, jonka tehtävänä on seurata viitekorkojen uudistusprosessin etenemistä ja vaikutuksia OP Ryhmälle sekä raportoida kehityksestä johdolle säännöllisesti. OP Ryhmässä on tehty vertailuarvoasetuksen edellyttämä jatkuvuus suunnitelma, jossa määritellään varakorko sopimuksille, jos nyt käytettäviä viitekorkoja ei olisi enää saatavilla, ja jossa tunnistetaan olemassa olevat sopimusehdot tuotteittain ja arvioidaan vaikutuksia liiketoiminnan eri osiin. OP Ryhmä ottaa käyttöön uudistettuja viitekorkoja markkinakäytännön mukaan uusissa sopimuksissa. Vanhan sopimuskannan osalta muutokset toteutetaan ottamalla käyttöön markkinoilla sovellettavia käytäntöjä IBOR-korkojen korvaamiselle.

TYÖSUHDE-ETUJEDET

Eläke-etuudet

OPAn työntekijöiden lakisääteinen eläketurva hoidetaan Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisessa. Työntekijöiden lisäeläketurva on järjestetty OP-Eläkesäätiön kautta.

Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisessa hoidetut eläkejärjestelyt työkyvyttömyys- ja vanhuuseläkkeiden rahastoiduilta osin ovat maksupohjaisia järjestelyjä. OP-Eläkesäätiössä hoidetut järjestelyt ovat kokonaisuudessaan etuuspohjaisia.

Eläkejärjestelyistä johtuvat kulut kirjataan tuloslaskelman erään "Henkilöstökulut". Maksupohjaisissa järjestelyissä vakuutusmaksut kirjataan kuluksi sille tilikaudelle, jota veloitus koskee. Maksupohjaisissa järjestelyissä muita maksuvelvoitteita ei ole. Etuuspohjaisen eläkejärjestelyn supistaminen, velvoitteen täytyminen tai muuttaminen kirjataan tulosvaikutteisesti tapahtumahetkellä.

Etuuspohjaiset järjestelyt OP-Eläkesäätiössä rahoitetaan suorituksilla, jotka perustuvat vakuutusmatemaattisiin laskelmiin.

Etuuspohjaisissa järjestelyissä velkaeränä esitetään järjestelystä johtuvien velvoitteiden nykyarvo tilinpäätöspäivänä vähennettynä OP-Eläkesäätiön ja hyväksyttävien vakuutusten järjestelyihin kuuluvien varojen käyvällä arvolla.

Etuuspohjaisten eläkejärjestelyjen veloitteet on laskettu kustakin järjestelystä erikseen. Laskenta on suoritettu ennakoituun etuus oikeusyksikköön perustuvalla menetelmällä (project unit credit method). Eläkemenot kirjataan kuluksi henkilöiden palvelusajalle auktorisoitujen vakuutusmatemaatikkojen suorittamien laskelmien perusteella. Eläkevelvoitteen nykyarvoa laskettaessa käytetty diskonttauskorko on määritelty yritysten liikkeeseen laskemien korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen raportointikauden päättymispäivän markkinatuoton perusteella.

Eläkevelvoitteen uudelleen määrittämisestä johtuvat erät kirjataan muihin laajan tuloksen eriin sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät. Kirjattaessa uudelleen määrittämisestä johtuvia erä muihin laajan tuloksen eriin ei näitä erä enää siirretä tulosvaikutteisesti myöhemmillä tilikausilla. (Liite 17. Muut velat)

Lyhytaikaiset työsuhte-etuudet

OPAssa on käytössä lyhyen aikavälin palkitsemisjärjestelmä, jonka perusteella siihen kuuluvat henkilöt voivat saada palkitsemista joko pelkästään rahana tai OP Osuuskunnan hallituksen päättämään viiteinstrumenttiin sidottuna ja rahan yhdistelmänä. Palkkiota maksetaan ansaintavuoden aikana tehdyistä työsuorituksista. Palkitsemisjärjestelmän arvioitu maksimimäärä lasketaan järjestelmän myöntämishetkellä. Kuluksi kirjattava määrä jaksotetaan henkilöstökuluihin ja siirtovelkoihin oikeuden syntymisajanjakson kuluessa.

Saavutettujen tavoitteiden mukaista toteutuneen palkkion määrää tarkistetaan neljännesvuosittain. Alkuperäisiin arvioihin tehtävien tarkistusten mahdolliset vaikutukset kirjataan henkilöstökuluna tuloslaskelmaan, ja vastaava oikaisu tehdään siirtovelkoihin.

OPA kuuluu OP Ryhmän yhteiseen OP-Henkilöstörahaan. Rahastolle maksetaan voittopalkkiota ennalta sovittujen periaatteiden mukaan riippuen OP Ryhmän tavoitteiden saavuttamisesta. Rahastoon maksettavat voittopalkkioerät kirjataan tuloslaskelman erään Palkat ja palkkiot. Vastaerä kirjataan siirtovelaksi, kunnes se maksetaan. (Liite 5. Henkilöstökulut)

TULOVEROT

Tuloslaskelman veroihin sisältyvät tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verot, aikaisempien tilikausien verot ja laskennallinen verokulu tai -tuotto. Verot kirjataan tulosvaikutteisesti, paitsi silloin kun ne liittyvät suoraan omaan pääomaan kirjattuihin eriin tai muihin laajan tuloksen eriin. Tällöin myös vero kirjataan kyseisiin eriin. Kauden verotettavaan tuloon perustuva vero lasketaan verotettavasta tulosta voimassaolevan verokannan ja laskennalliset verot voimassa olevan verokannan perusteella tai tilinpäätöspäivään mennessä hyväksytyn, tulevia vuosia koskevan verokannan perusteella.

Laskennallinen verovelka lasketaan kirjanpidon ja verotuksen välisistä veronalaisista väliaikaisista eroista. Laskennallinen verosaaminen lasketaan kirjanpidon ja verotuksen välisistä vähennyskelpoisista väliaikaisista eroista ja verotuksessa vahvistettavista tappioista. Mikäli verotettavan tulon kertymisen ansiosta on todennäköistä, että saaminen voidaan hyödyntää, se kirjataan (Liite 14. Verosaamiset ja verovelat).

SEGMENTTIRAPORTOINTI

OPA vastaa OP Ryhmän kiinteistövakuudellisesta varainhankinnasta laskemalla liikkeeseen katettuja joukkovelkakirjalainoja. Joukkovelkakirjalainojen vakuudeksi asetettavat asuntoluotot OPA joko merkitsee väliluottoa ottaneiden pankkien taseista tai on ostanut OP Ryhmän jäsenpankeilta. OP:lla on koko toiminta on yhdessä segmentissä, eikä näin ollen segmenttiraportointia tehdä.

UUDET STANDARDIT JA TULKINNAT

Standardeihin IAS1, IAS 8 ja IAS 12 tehdyt muutokset tulevat voimaan 1.1.2023. Muutoksilla ei ole merkittävää vaikutusta OPAn tilinpäätökseen.

OP-Asuntoluottopankki Oyj:n riskienhallinnan periaatteet

1 OP-Asuntoluottopankin (OPA) merkittävät riskit - yleiskatsaus

OPAn riippumaton riskienhallintatoiminto on organisatorisesti osa OP Ryhmän keskitettyä riskienhallintatoimintoa.

OP Ryhmän riskienhallinta ja sääntelymukaisuuden varmistaminen (compliance) perustuu kolmen puolustuslinjan periaatteelle. Ensimmäisen puolustuslinjan muodostavat liiketoiminnot, toisen puolustuslinjan liiketoiminnoista riippumattomat riskienhallintatoiminto ja compliance sekä kolmannen puolustuslinjan sisäinen tarkastus. Jokaisella puolustuslinjalla on oma roolinsa riskienhallintaprosessin tehokkaassa toteuttamisessa.

OP Ryhmässä riskienhallinnan ensimmäinen ja toinen puolustuslinja tekevät jatkuvaa yhteistyötä. Näin varmistetaan, että käytössä on etukäteen kaikki toiminnan kehittämiseen ja hallintaan tarvittava osaaminen. Puolustuslinjat rakentavat yhdessä riskienhallintaprosessin, jossa on otettu huomioon OP Ryhmän toiminnan erityispiirteet. Ensimmäisen ja toisen puolustuslinjan vastuut on selkeästi jaettu.

Liiketoiminnot toteuttavat OP Ryhmän strategiaa, vastaavat toimintansa suunnittelusta, tehokkaasta ja laadukkaasta toimeenpanosta sekä sisäisestä valvonnasta. Vain liiketoiminta tekee liiketoimintapäätöksiä vastaten asiakaspalvelun laadusta, toimintansa jatkuvuudesta sekä tuloksestaan ja riskeistään.

Toinen puolustuslinja valmistelee ryhmän johdon päätettäväksi riskienhallintakehikon, jonka asettamissa puitteissa ensimmäinen puolustuslinja toteuttaa riskinottoa ja päivittäiseen liiketoimintaan liittyvää riskienhallintaa. Toinen puolustuslinja tukee ensimmäistä puolustuslinjaa konsultoimalla ja rakentavasti haastamalla etenkin omaan erityisosaamiseensa kuuluvissa asioissa. Toinen puolustuslinja myös valvoo sääntelyn ja OP Ryhmän ohjekehikon noudattamista ja tekee riippumattomia analyysia tuloksen, riskien ja puskureina toimivien pääoman ja likviditeetin tasapainosta sekä toiminnan jatkuvuuden turvaamisesta myös häiriötilanteissa.

Kolmantena puolustuslinjana toimii muista puolustuslinjoista riippumaton sisäinen tarkastus.

2 OPAn merkittävät riskit – lähteet ja hallinta

2.1 Merkittävien riskien määritelmät ja lähteet

Alla on kuvattu yhteenvetona OPAn merkittävien riskien määritelmät ja lähteet.

Luottoriskit	Luottoriskillä tarkoitetaan riskiä siitä, että rahoitusinstrumentin sopimusosapuoli ei pysty täyttämään sopimuksenmukaisia takaisinmaksuvelvoitteitaan ja aiheuttaa täten toiselle osapuolelle taloudellisen tappion.
Likviditeettiriskit	Likviditeettiriski on riski siitä, että maksuvalmiuden taso tai rahoituksen saataavuus vaikeuttaa strategian mukaisen liiketoiminnan toteuttamista. Likviditeettiriski aiheutuu sisään tulevien ja ulos maksettavien kassavirtojen ajoituksen ja/tai määrien epätasapainosta. Likviditeettiriskeihin sisältyvät keskittymäriski, markkinoiden likvidiysriski ja jälleenrahoitusriski. Keskittymäriski aiheutuu rahoituksen ajallisesta sekä vastapuoli- tai instrumenttikohtaisesta keskittymisestä. Markkinoiden likvidiysriski on riski siitä, että markkinatransaktiota ei saada toteutettua halutussa ajassa ja/tai arvioituun hintaan tai pankin omistuksessa olevien likvidien varojen määrä pienenee. Jälleenrahoitusriski tarkoittaa riskiä siitä, että rahoitusta ei markkinolta saada uusittua.
Markkinariskit	Markkinariskillä tarkoitetaan sopimuksen arvoon tai sopimuksen ansaintaan kohdistuvaa epäedullista muutosta, joka aiheutuu rahoitusmarkkinoilla havaittavien hintojen muutoksista. Markkinariskeihin kuuluvat taseen ja taseen ulkopuolisten erien korko-, valuutta-, volatilitteetti-, luottospread-, osake-, kiinteistö- ja mahdolliset muut hintariskit.
Vastapuoliriskit	Vastapuoliriskillä tarkoitetaan mahdollisuutta, että johdannais- tai reppo-sopimuksen, kaupankäynnin tai jälleenvakuutus- tai reppo-sopimuksen sopimuskump-

	pani ei täytä taloudellisia veloitteitaan ja vastaavan sopimuksen uudelleen hankinnasta aiheutuu riski kustannusten kasvusta. Vastapuoliriskin erityispiirre on riskin määrän muuttuminen sopimuksen markkina-arvon mukana, minkä seurauksena riski voi myös kasvaa sopimuksen solmimisen jälkeen.
Operatiiviset riskit	Operatiivista riskiä aiheutuu kaikesta liiketoiminnasta, ja se voi aiheutua puutteellisista tai virheellisistä menettelytavoista, prosesseista, järjestelmistä tai ulkoisista tekijöistä. OP Ryhmässä operatiivisiin riskeihin kuuluvat myös ICT- ja turvallisuusriskit. Tietopääomaan liittyvillä operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan mahdollista tappiota, maineen menetystä tai toiminnan heikentymistä aiheutuen tietoon ja siitä johdettuun informaatioon kohdistuvasta epävarmuudesta päätöksenteossa, johtamisessa ja raportoinnissa.
Compliance-riskit	Riski, joka aiheutuu ulkoisen sääntelyn, sisäisten menettelytapojen, asiakassuhteissa asianmukaisten menettelytapojen tai eettisten periaatteiden noudattamatta jättämisestä.
Malliriskit	Malliriskillä tarkoitetaan mahdollista tappiota tai maineen menetystä aiheutuen sellaisista mallien tulosten perusteella tehdyistä päätöksistä, joissa syynä on mallien kehittämisen, täytäntöönpanon tai käytön virheet. Mallilla tarkoitetaan kvantitatiivista menetelmää, jolla lähtötiedot muunnetaan matematiikan, tilastotieteen tai asiantuntija-arvioiden pohjalta liiketoimintapäätöksiä ohjaavaksi tai taloudellista tai riskiasemaa koskevaksi kvantitatiiviseksi tiedoksi.
Maineriskit	Riski maineen tai luottamuksen heikkenemisestä, joka on ensiasianssa seurausta jonkin yksittäisen riskin tai usean riskin samanaikaisesta toteutumisesta tai johdettu muusta negatiivisesta julkisuudesta.
Keskittymäriskit	Riskit, joita voi syntyä liiketoiminnan liiallisesta keskittymisestä yksittäisille asiakkaille, tuotteille, toimialoille, maturiteettijaksoille tai maantieteellisille alueille. Keskittymäriski voi syntyä myös palveluntarjoajien tai prosessien muodostamista keskittymistä.
Tulevan liiketoiminnan riskit	Riski siitä, millä ehdoin ja volyymin solmitaan uusia joko nykyisenkaltaisia tai kokonaan uudenlaisia sopimuksia. Tähän sisältyy myös riski, joka syntyy puutteellisesta sisäisestä reagoinnista ja joustamattomuudesta liiketoiminta- ja kilpailuympäristössä tai asiakkaiden arvoissa ja teknologiassa tapahtuneisiin muutoksiin.

2.2 Pankkitoiminnan riskit

2.2.1 Luottoriskit

OPalla ei ole itsenäistä asiakasliiketoimintaa eikä omaa palveluverkostoa. Sen luottokanta muodostuu joukkovelkakirjalainojen vakuudeksi asetetuista asuntovakuudellisista lainoista, jotka OPA on ostanut OP Ryhmän osuuspankeilta sekä osuuspankkien asiakkailleen OPAn lukuun ennen 1.3.2016 myöntämistä lainoista. IFRS 9:n voimaantulon jälkeen OPA on lopettanut luottojen oston osuuspankeilta. OPAn ja osuuspankkien välisissä puitesopimuksissa sovitaan OPAn rahoituksen hyödyntämiseen liittyvistä veloitteista ja oikeuksista sekä luottoriskin hallinnasta. Osuuspankit hoitavat luottopäätökset, asiakassuhteet ja luottojen hallinnoinnin paikallisesti OP Ryhmän ja OPAn ohjeistuksen mukaisesti.

OP Ryhmässä luottoriskiä hallitaan ryhmätason ohjeilla ja linjauksilla sekä määrällisillä riskilimiiteillä. Niitä tarkennetaan Pankkitoiminnan riskipolitiikassa riskinoton linjauksilla, limiiteillä ja valvontarajoilla, laadullisilla ja määrällisillä tavoitteilla sekä asiakasvalintaa, vakuuksia ja kovenantteja koskevilla periaatteilla. Määrälliset ja laadulliset tavoitetasot tasapainottavat liiketoimintatavoitteita ja maltillista riskinottohalukkuutta keskenään. Limiitit ja valvontarajat asettavat riskinotolle ylärajat. Niiden avulla varmistetaan luottosalkun riittävä hajautuminen ja vältetään liian suurien riskikeskittymien syntyminen.

Luottoriskin hallinta perustuu huolelliseen asiakasvalintaan, asiakassuhteen aktiiviseen hoitoon, asiakkaan hyvään tuntemiseen, vahvaan ammattitaitoon ja kattavaan dokumentointiin. Keskeisessä asemassa luottoriskien hallinnassa on päivittäinen luotto-prosessi ja sen laatu. Luottoriskiä hallitaan myös tuotevalikoiman ja -ehtojen valinnalla. Uusluotonannon riskiä hallitaan harkituilla asiakasvalinnoilla ja riskikeskittymien välttämällä, minkä lisäksi luottoriskin vähentämistekniikoita

(vakuudet, takaukset) sekä kovenantteja hyödynnetään aktiivisesti. Luottosalkun riskiä hallitaan hyvällä asiakkuuksien johtamisella ja ongelmatilanteiden ennakoivalla ja johdonmukaisella hoidolla.

Kaiken luotonmyönnön perusedellytys on asiakkaan riittävä velanhoitokyky. Asiakaskokonaisuuden muodostaminen oikein luo perustan luottoriskien hallinnalle. Ilman selkää kuvaa siitä, mistä osallisista kokonaisuus muodostuu, millainen on kokonaisuuden rakenne ja mistä sen velanhoitokyky muodostuu, ei rahoitettavasta kokonaisuudesta voi saada oikeaa kuvaa ja ymmärtää sitä riskiä, mikä sen rahoittamisesta syntyy. Liiketoiminta tunnistaa asiakaskokonaisuudet ja niiden sisällä olevat riippuvuudet ja kuvaa ne ohjeistuksen mukaisesti OP Ryhmän järjestelmiin.

Kaikista luottoriskiä synnyttävistä asiakkaista on kerättävä riittävästi ajantasaista tietoa luottokelpoisuuden arviointia varten. Luottokelpoisuus muodostuu sekä asiakkaan maksuhalusta että maksukyvyistä, joilla molemmilla on vaikutus asiakkaan luottoluokkaan. Riittäväillä ja oikeilla perustiedoilla varmistetaan, että asiakas saadaan luokiteltua oikealla luottoluokittelumallilla ja että luottoluokka antaa oikean kuvan asiakkaan luottokelpoisuuteen liittyvästä riskistä. Liiketoiminta huolehtii siitä, että asiakkaiden luottoluokat ovat jatkuvasti voimassa ja ajan tasalla sekä tarvittaessa päivittää luottoluokkaa asiakkaan tilanteen muuttuessa. Näin sekä pankin että koko OP Ryhmä -tason luottosalkkua voidaan seurata ajantasaisesti.

Vakuushallinta perustetaan riippumattomaan vakuusarviointiin, panttausten pätevyYTEEN ja vakuuksien realisoitavuuteen, jotta voidaan jatkuvasti ylläpitää realistinen näkymä saatavia turvaavista vakuuksista. Saatavien vakuudeksi pantattujen kohteiden arvojen on annettava oikea ja ajantasainen kuva niin yksittäisen asiakkaan kuin koko luottosalkun vakuusasetmasta. Epälikvidien vakuuksien arvostamisessa on huomioitava vakuuskohteen omistajan taloudellinen asema. Mitä heikompi kohteen omistajan taloudellinen asema on, sitä suurempi realisaatioarvon painoarvon tulee olla vakuuskohteen arvostamisessa.

Rahoituspäätöksenteko pohjautuu eriyttämisen periaatteeseen, jossa rahoitusta valmisteleva ei voi tehdä rahoituspäätöstä yksin. Rahoituspäätökset ovat päätöksiä riskin ottamisesta ja siksi päätöksentekijöillä on oltava päätöstä tehdessään tiedossa kaikki päätöksentekoon olennaisesti vaikuttava tieto. Kaikki luottoriskinottoa koskevat päätökset ovat liiketoimintaperusteisia. Päätöksentekoa ohjaa OP Ryhmän riskiottohalu sekä riskipolitiikassa määritetty tavoiteriskiasema. Päätökset, jotka poikkeavat riskipolitiikassa määritellystä tavoiteriskiasemasta, pitää perustella laajemmin. Keskusyhteisön riskienhallinta arvioi merkittävimpien rahoitushankkeiden riskipolitiikan mukaisuutta ja raportoi tilannekuvaa riskipolitiikan noudattamisesta luotonannossa OP Ryhmän ja pankkitoimintaa harjoittavien yhteisöjen johdolle.

Pankin toimiva johto ja hallinto seuraavat tarkasti pankin luottoriskiasemaa. Pankin johdolla on vastuu pitää hallinto ajan tasalla pankin operatiivisessa riskinotossa tapahtuvista mahdollisista poikkeamista suhteessa hallinnon vahvistamaan riskipolitiikkaan, jotta hallitus voi roolinsa mukaisesti valvoa pankin riskiaseman kehittymistä ja tarvittaessa ohjata operatiivista johtoa riskinottamisen suhteen.

Pankin näkökulmasta luottoriski realisoituu tilanteessa, jossa asiakas ajautuu maksukyvyttömäksi eikä selviydy luottovelvoitteistaan ilman, että pankki ryhtyy toimenpiteisiin, kuten vakuuksien realisoimiseen. Tämän takia on tärkeää, että asiakkaat, joiden velanhoitokyky on heikentynyt tai velanhoitokykyyn kohdistuu merkittävä uhka, tunnistetaan viivytyksettä niin rahoitus- kuin asiakkuudenhoitoprosesseissa.

Asiakkaat, jotka ovat pankin kannalta merkittävimpiä, ja joiden riski maksukyvyttömyydestä on selvästi kasvanut tai joiden velanhoitokykyyn liittyy muu merkittävä uhka, on siirrettävä erityisseurantaan. Näiden asiakkaiden osalta pankin on laadittava toimintasuunnitelma siitä, millä toimin asiakkaan tilanne pyritään pankin näkökulmasta ratkaisemaan ja pankille mahdollisesti realisoituva riski minimoimaan. Merkittävien potentiaalisten tai varsinaisten ongelma-asiakkaiden seuranta ja dokumentointi on riskittömämpiä asiakkaita tiiviimpää ja kattavampaa, jotta asiakkaan tilanteesta tapahtuvista muutoksista ollaan aktiivisesti tietoisia ja muuttuneeseen tilanteeseen pystytään reagoimaan välittömästi.

Luottoriskin mittaus

Luottoriskiä mitataan OP Ryhmä -tasolla luottoriskin taloudellisen pääomavaateen osuudella vastuiden määrästä maksukyvyttömyyshetkellä (EAD), järjestämättömien saamisten osuudella vastuista sekä odotettavissa olevien luottotappioiden (ECL) osuudella vastuiden määrästä maksukyvyttömyyshetkellä (EAD). Näille mittareille on asetettu riskipolitiikassa limiitit. Lisäksi luottosalkun keskittymiä seurataan asiakkaittain, toimialoittain ja maittain. Myös luottokannan ja luottoriskin taloudellisen

pääomavaateen kasvueroa mitataan kasvun ja riskinoton tasapainon varmistamiseksi. Pankkitoimintaa harjoittaville liiketoimintasegmenteille on asetettu ryhmätasoisista limiiteistä johdettuja limiittejä.

Riskipolitiikassa asetettuja limiittejä voidaan täydentää segmenttien toimintaohjeistuksessa asetetuilla laadullisilla tavoitteilla, jotka voivat olla segmentti- tai yhteisökohtaisia. Tavoitteita voidaan asettaa koko luottosalkulle tai erikseen henkilö- tai yritysasiakasrahoitukselle. Lisäksi voidaan asettaa luottoriskiprosessin laatua mittaavia tavoitteita.

Luottoportfolion riittävän hajautuksen ja tehokkaan pääoma-allokaation varmistamiseksi luottoportfolion ohjaamisessa hyödynnetään asiakassegmentointia. Asiakassegmentit on määritelty siten, että yksittäinen asiakassegmentti sisältää luottoriskiltään homogeenisia saamia ja on siten ohjattavissa riskipolitiikassa kokonaisuutena. Segmentointia ja luottoluokkakorikohtaista jaottelua hyödyntäen esitetään riskipolitiikassa luottosalkun tavoitetila, mikä ei ole liiketoimintaa sitova, mutta liiketoiminnan tulisi ohjata luottoriskin ottoa siten, että tavoitetila saavutetaan.

Riskien arvioinnissa OP Ryhmä hyödyntää sisäisiä luottoriskimalleja. Maksukyvyttömyyden todennäköisyyden (PD, Probability of Default) arviointimallien lisäksi luottoriskin mittaamisessa käytetään tappio-osuuden ja vastuun määrän ennustemalleja. Vastuun määrä maksukyvyttömyyshetkellä (EAD, Exposure at Default) on ennuste pankin saatavan määrästä maksukyvyttömyyden alkaessa. Taseen ulkopuolisten sitoumusten määrä maksukyvyttömyyshetkellä määräytyy luottovastavertokertoimien (CF, Conversion Factor) perusteella. Tappio-osuus (LGD, Loss Given Default) on arvio pankille aiheutuvasta taloudellisesta tappiosta, osuutena EAD:sta maksukyvyttömyyden toteutuessa. Luottoriskin arvioinnissa käytettäviin malleihin sovelletaan malliriskien hallinnan mukaisia menettelyjä.

OP Ryhmän sisäinen luottoluokittelujärjestelmä

Luottoluokittelulla tarkoitetaan malleja ja menetelmiä, prosesseja, valvontaa, tietojen keruuta ja tietotekniikkajärjestelmiä, joilla tuetaan luottoriskienhallintaa, luottoriskin arviointia, vastuiden luokittamista luokkiin tai ryhmiin sekä tietyn tyyppiselle vastuulle kehitettyjen maksukyvyttömyys- ja tappioestimaattien määrittelyä. OP Ryhmän luottoluokittelujärjestelmä on ryhmätasoinen. OP Osuuskunnan hallitus hyväksyy luottoluokitusjärjestelmän periaatteet osana Riskienhallinnan periaatteet -asiakirjaa. OP:n kannalta merkittävin osa luottoluokittelujärjestelmästä on henkilöasiakkaiden kannan luokittelumalli.

Henkilöasiakkaiden sopimusten maksukyvyttömyyden todennäköisyyttä arvioidaan sisäisellä 16-portaisella asteikolla A-F, joista luokassa F on maksukyvyttömät sopimukset. Kaikkien henkilöasiakkaiden sopimusten maksukyvyttömyyden todennäköisyys arvioidaan kuukausittain luottokannan luokittelumallilla. Luottokannan luokittelu perustuu asiakkaan perustietoihin, maksukäyttäytymiseen ja muihin asiointihistoriatietoihin. Kullekin luottoluokalle on johdettu keskimääräiset maksukyvyttömyyden todennäköisyydet yhden vuoden aikaperiodille.

Riskienhallintatoiminto ylläpitää tarkempaa kuvausta sisäisestä luottoluokittelujärjestelmästä ja raportoi säännöllisesti sen toimivuudesta osana OP Ryhmän riskianalyysiä sekä erikseen Riskienhallintatoimikunnalle.

2.2.2 Likviditeettiriskit

Likviditeettisääntelyä ei sellaisenaan sovelleta yhteenliittymän yrityksiin, vaan EKP:n luvalla keskusyhteisö voi myöntää jäsenpankeilleen luvan poiketa likviditeettisääntelystä. OP Osuuskunta osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisönä on myöntänyt jäsenluottolaitoksilleen talletuspankkien yhteenliittymälain mukaisen poikkeusluvan, johon nojaten jäsenluottolaitoksiin ei sovelleta EU:n vakavaraisuusasetuksen kuudennessa osassa mainittuja luottolaitoksen maksuvalmiudelle asetettuja vaatimuksia. Asetuksen mukaista maksuvalmiutta valvotaan ja raportoidaan osuuspankkien yhteenliittymän tasolla. Poikkeusluvan myöntämisen edellytyksenä on se, että keskusyhteisö antaa ohjeet yhteenliittymän yrityksille maksuvalmiuden turvaamiseksi tarvittavasta riskienhallinnasta ja muista laadullisista vaatimuksista ja valvoo näiden ohjeiden noudattamista.

Keskusyhteisön toimiva johto vastaa OP Ryhmän keskitetystä likviditeettiriskien hallinnan järjestämisestä likviditeettistrategian linjausten mukaisesti. Sen on huolehdittava, että yhteenliittymän likviditeetin hallinta ja sen valvonta ovat jatkuvasti sopuosinnassa liiketoiminnan laajuuden ja laadun kanssa sekä täyttävät sääntelyn vaatimukset. Otto- ja antolainauksen myynnin ohjauksessa johto kiinnittää huomiota kasvu- ja kannattavuustavoitteiden lisäksi tuotteiden likviditeettiominaisuuksiin.

OP Ryhmän keskuspankkina toimiva OP Yrityspankki Oyj turvaa niin koko ryhmän kuin kunkin osuuspankin tai muun ryhmään kuuluvan yrityksen maksuvalmiuden. Ryhmän keskuspankin Suomen Pankissa olevalle sekkitilille kerätään ryhmän yhteisöjen likviditeetti. Näin ollen koko ryhmän maksuvalmiusasema hoidetaan aina keskitetysti sekkitilin kautta.

OP Ryhmän keskuspankki vastaa ryhmän tukkuvarainhankinnasta, hallitsee ryhmän lyhytaikaista likviditeettiä ja ylläpitää maksuvalmiusreserviä, hoitaa keskitetysti ryhmän vähimmäis-varantovelvoitteen sekä vastaa päivänsäisen likviditeettiriskin hallinnasta. OP Ryhmän keskuspankki huolehtii myös siitä, että likviditeetin hallinta ja vähimmäisvarantovelvoitteen täyttäminen vastaa kunkin sijaintivaltion sääntelyvaatimuksia. OP Yrityspankki hoitaa keskitetysti ryhmän vieraan pääoman ehtoisen ja oman pääoman ehtoisen tukkuvarainhankinnan, ja OPA asuntolainavakuudellisen tukkuvarainhankinnan. Markkinaehtoisen rahoituksen keskinäisen vastuun piirissä olevat yhtiöt hakevat ryhmän keskuspankista ja muut yhtiöt OP Yrityspankin pankkiliiketoiminnalta.

Hallituksen tai sen valtuuttaman toimielimen päätöksellä keskuspankki voi hyödyntää normaalitilanteessa koko OP Ryhmässä olevia vakuuksia. Raha- ja pääomamarkkinoiden häiriöistä tai muista syistä johtuvassa vakavassa maksuvalmiuskriisissä tai siihen varautumisessa keskusyhteisön hallitus tai sen valtuuttama toimielin velvoittaa yhteenliittymän jäsenpankit asettamaan luottokantaansa OPAn liikkeeseen laskeman katetun joukkovelkakirjalainan vakuudeksi väliluoton kautta. Tarvittavien luottojen määrä pohjautuu ryhmätasoiseen tarpeeseen ja määritellään pankkikohtaisesti. Päätös voidaan panna toimeen keskusyhteisön hallituksen tai sen valtuuttaman toimielimen päätöksellä. Jäsenpankit sitoutuvat toteuttamaan päätökseen liittyvät toimenpiteet välittömästi.

OPA on OP Ryhmän kiinnitysluottopankki. OPAn ennen 8.7.2022 liikkeeseenlaskettuihin joukkolainoihin ja niihin liittyviin velvoitteisiin sovelletaan lakia kiinnitysluottopankkitoiminnasta (16.7.2010/688) ja 8.7.2022 jälkeen lakia kiinnitysluottopankeista ja katetuista joukkolainoista (151/2022). OPAn hallitus asettaa määrällisen tavoitteen kiinteistöluottopankin suhteelliselle osuudelle koko OP Ryhmän luottolaitosliiketoiminnasta.

Pankkitoiminnan riskipolitiikassa rahoitusriskilimiitti määritellään OPAlle. OPAn rahoitusriski muodostuu osuuspankeilta ostetuista luotoista, liikkeeseen lasketuista joukkovelkakirjoista ja osuuspankeille myönnettyistä väliluotoista. Lisäksi OPA rahoittaa ylivakuuden Keskuspankista.

OPA arvioi vuosisuunnittelussaan pankkien taseissa vapaina olevien vakuuksien riittävyttä toteuttaa suunnitellut emissiot. OPAn liikkeeseen laskemien katettujen joukkovelkakirjalainojen vakuutena käytetään osuuspankkien kiinteistövakuudellisia luottoja. OPA vastaa vakuuksien riittävyden hallinnoinnista soveltuvan lainsäädännön ja määräysten mukaisesti.

OPA huolehtii päivittäisen maksuvalmiutensa hoidosta ja tekee vuosisuunnittelun yhteydessä likviditeetin riittävyden arvioinnin. OPAn hallitus seuraa säännöllisesti, että yhtiön korko- ja rahoitusriskiasema säilyy sisäisten riskipolitiikkojen ja soveltuvan lainsäädännön asettamien rajojen puitteissa.

2.2.3 Markkinariskit

Korkoriski tulee pääosin joukkovelkakirjalainojen vakuudeksi käytettävissä olevan luottokannan ja sen rahoituksen korkosidonnaisuuksien eroista, luottoihin kytkettyjen korkokattojen ja niitä suojaavien johdannaisten eroista sekä yhtiön omasta pääomasta.

Kiinnitysluottopankkitoiminnassa saa tehdä johdannaissopimuksia vain riskiltä suojautumiseksi. OPA suojaa taseensa luottojen korkoriskin asset swapeilla ja muilta osin johdannaissopimuksilla OP Yrityspankki Oyj:n kanssa. OPAn korkoriskille on asetettu limiitti Pankkitoiminnan riskipolitiikassa. OPA laatii vuosittain korkoriskin hallintasuunnitelman.

Keskusyhteisön riippumaton riskienhallinta tuottaa kuukausittain OPAlle korkoriskiraportin ja kvartaaleittain OPAn hallitukselle raportin, johon sisältyvät tiedot korkoriskin määrästä ja limiitin käyttöasteesta. OPAn johto, ryhmän keskuspankki ja Tasehallinta seuraavat korkoriskin määrää kuukausittain.

2.2.4 Operatiiviset riskit

Operatiivisten riskien hallinta OP Asuntoluottopankissa

OPAssa operatiivisten riskien hallinnan tavoitteena on varmistaa keskeisten liiketoimintoprosessien ja toimintojen tehokkuus ja laatu sekä niiden jatkuvuus myös poikkeuksellisissa olosuhteissa. Operatiivisten riskien hallinta perustuu jatkuvalla riskien tunnistamiselle ja analysoinnille. Riskien tunnistamisessa huomioidaan myös liiketoiminnan tulevia ja kehittymässä olevia riskejä, ilmasto- ja ympäristövaikutuksia, turvallisuuteen kohdistuvia uhkia ja ulkoisia vaatimuksia sekä suunnitellaan tarvittavat hallintakeinot riskiperusteisesti. Jatkuvuudenhallinnalla OPA varautuu minimoimaan mahdollisten häiriöiden taloudelliset vaikutukset, keskeytyksien pituudet ja haitalliset mainevaikutukset.

Operatiivisten riskien hallinnan tavoitteena on varmistaa, ettei toiminnassa toteudu ennalta arvaamattomia taloudellisia menetyksiä tai muita haitallisia seuraamuksia. Operatiivisten riskien laadullisen luonteen vuoksi niiltä ei voi koskaan suojautua täysin eikä niiden haitallisia vaikutuksia pystytä kaikissa tapauksissa estämään. Operatiivisten riskien hallinnalla ei myöskään aina pyritä riskin poistamiseen kokonaisuudessaan, vaan riskin hallitsemiseen siten, että riskitaso on hyväksyttävissä.

Turvallisuusriskien hallinnan ja turvallisuustyön tavoitteena on OPAn turvallisuuskulttuurin kasvattaminen, tarvittavan turvallisuustason kehittäminen ja ylläpitäminen painottuen ennaltaehkäiseviin toimenpiteisiin sekä tehokkaaseen uhka- ja häiriötilanteiden hallintaan. Uhkatilanteissa henkilöturvallisuuden varmistaminen on aina ensisijainen tavoite ja omaisuuden sekä tiedon turvaaminen toissijainen.

ICT-riskien hallinnan tavoitteena on varmistaa keskeisiin liiketoimintoprosesseihin kuuluvien ja niitä tukevien järjestelmien ja tietoliikenneyhteyksien turvallisuus, saatavuus ja nopea toipuminen häiriötilanteessa. Jokaisen järjestelmän omistajan vastuulla on huolehtia edellä mainittujen tavoitteiden toteutumisesta myös ulkopuolisten ICT-palveluntarjoajien osalta.

OPAn operatiivisten riskien hallinnassa keskeistä on mm.

- Selkeä organisaatorakenne ja määritellyt vastuut
- Prosessien omistajat on nimetty ja omistajat vastaavat prosessien tehokkuudesta ja laadusta sekä sääntelymukaisesta prosessin omistajan tehtävien ja vastuiden mukaisesti
- Henkilöstö, jolla tulee olla työtehtäviensä vaatima riittävä osaaminen ja pätevyys sekä vastuut ja tavoitteet, jotka on asetettu ja kuvattu selkeästi ja joista on tiedotettu asianmukaisesti.
- Sellaiset käyttöoikeudet ja -valtuudet tietoihin ja ICT-järjestelmiin, jotka perustuvat työtehtäviin ja jotka on rajattu ainoastaan työntekijän tehtäviensä suorittamiseen tarvitsemiin tietoihin ja ICT-järjestelmiin. Käyttöoikeushallinnan ja -valvonnan vastuu on yrityksen johdolla. Tähän sisältyy myös mahdollisten vaarallisten työyhdistelmien määrittäminen ja niiden välttäminen.
- Tieto- ja kyberturvallisuuden riittävyden ja ajantasaisuuden varmistaminen. Tätä toteutetaan mm. valvonnalla, systemaattisilla teknisillä järjestelyillä, päivittäisillä valvontatoimenpiteillä sekä kohdistetuilla tietoturva-auditoinneilla.
- Kaikkien tietojen oikeellisuuden todentaminen. Yrityksen johto ja prosessien omistajat vastaavat tiedon käytettävyydestä, eheydestä, luottamuksellisuudesta ja saatavuudesta teknisten ja hallinnollisten toimenpiteiden avulla sekä tiedon suojaamisesta asiattomalta pääsylvältä ja laittomalta tai vahingossa tapahtuvalta tietojenkäsittelyltä.
- Tietovarantojen tunnistaminen ja luokittelu niiden kriittisyyden mukaan, ottaen huomioon luottamuksellisuus, eheys ja saatavuus. Tietovarannon omistajan vastuulla on luokittelu ja tarvittavat suojaustoimenpiteet. Tietovaranto on tiettyä käyttötarkoitusta varten muodostettu joukko tietoja, kuten esimerkiksi sovellus tietokantoihin tai analytiikkaa varten muodostettu datasetti tai taulu.

Yritysten johto ja prosessien omistajat ovat vastuussa siitä, että liiketoimintaprosesseihin, palveluihin ja tuotteisiin sekä niihin kuuluviin ICT-järjestelmiin liittyvät riskit tunnistetaan ja arvioidaan ja että riskeille toteutetaan tarvittavat kontrollit hyväksyttävän riskitason saavuttamiseksi ja prosessien toimivuuden sekä tehokkuuden varmistamiseksi. Toteutettavia kontroleja on syytä pyrkiä automatisoimaan tai tukemaan automaatiolla.

OPA noudattaa OP Ryhmän Operatiivisten riskienhallinnan viitekehystä ja menettelytapoja. OP Ryhmässä operatiivisten riskien hallinnan viitekehys jakautuu taaksepäin katsoviin (esim. operatiiviset riskitapahtumat), tilannetta arvioiviin ja ennakoiiviin menettelytapoihin (riskikartoitukset, jatkuvuuden hallinta, uusien tuotteiden riskiarviointi). Keskusyhteisön riskienhallintatoiminto vastaa OP Ryhmän operatiivisten riskien hallinnan viitekehyksestä, sen ylläpitämisestä ja kehittämisestä sekä antaa tarkemmat ohjeet OP Ryhmässä noudatettavista operatiivisten riskien hallinnan menettelytavoista. Riskienhallintatoiminto ylläpitää OP Ryhmässä käytettävää operatiivisten riskien riskikirjastokokonaisuutta, johon kuuluvat syy-, seuraus-, standardiriski- ja kontrollikirjastot ja jota se katselmoi säännöllisesti sen ajantasaisuuden ja kattavuuden varmistamiseksi.

OP Ryhmän turvallisuuden ohjausta, vastuita, valvontaa ja kehittämistä hallitaan OP Osuuskunnan hallituksen hyväksymillä Yritysturvallisuusperiaatteilla, joka mahdollistaa ryhmätasoisien yhtenäisen turvallisuustyön. Periaatteet ja siitä johdetut ohjeet muodostavat yritysturvallisuuden johtamis- ja hallintamallin.

OP Ryhmässä kyberturvallisuutta johdetaan, valvotaan ja raportoidaan keskitetyllä kyberturvallisuuden hallintamallilla. Kyberturvallisuusorganisaatio antaa tarkemmat menettelytapa- ja toimintaohjeet ryhmän tietoturvallisuuden toimeenpanosta, varmistamisesta sekä mahdollisten tietoturvapoikkeamatilanteiden hallinnasta. Kyberturvallisuuden toimintaohjeet ovat linjauksia, jotka ohjaavat toimintaamme ja joita tulee noudattaa kaikessa tekemisessä, niin uusia järjestelmiä ja ratkaisuja kehitettäessä, kuin niitä hankittaessa. OP Ryhmän kyberturvallisuus vastaa näistä ohjeista tehtyjen poikkeuksien hallinnan prosessista sekä ohjeistuksesta.

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

LIITE 3. Korkokate, teur	2022	2021
Korkotuotot		
Saamisista luottolaitoksilta		
Korot	22 546	-47 997
Saamisista asiakkailta	15 394	18 420
Myytavissä olevista saamistodistuksista		
Johdannaissopimuksista		
Suojauslaskennasta	16 801	2 801
Veloista luottolaitoksille		
Negatiiviset korot	2 356	699
Muut korkotuotot		1
Korkotuotot yhteensä (vertailutilikaudella kulua)	57 097	-26 076
Korkokulut		
Veloista luottolaitoksille	8 430	-3 599
Johdannaissopimuksista		
Kaupankäyntitarkoituksella		
Suojauslaskennasta	1 272 175	197 882
Yleiseen liikkeeseen lasketuista velkakirjoista	-1 262 034	-262 435
Muut korkokulut		0
Korkokulut yhteensä (vertailutilikaudella tuottoa)	18 571	-68 151
Korkokate	38 526	42 075

Effektiivisen koron menetelmää käyttäen lasketut korkotuotot olivat yhteensä 37 940 tuhatta euroa (-29 577). Taulukossa esitetyt negatiiviset luvut ovat negatiivisia korkotuottoja/-kuluja.

LIITE 4. Nettopalkkiotuotot, teur	2022	2021
Palkkiotuotot		
Luotonannosta	2 812	3 435
Yhteensä	2 812	3 435
Palkkikulut		
Luotonannosta osuuspankeille	2 705	3 283
Luottojen hoitopalkkio osuuspankeille	21 089	25 860
Joukkovelkakirjalainojen liikkeeseenlasku	49	87
Muut	8	8
Yhteensä	23 852	29 238
Nettopalkkiotuotot	-21 041	-25 804

OPA palautti osuuspankeille niiden hallinnoimista luotoista palkkiomallissa sovittun osuuden tuotoista. Tästä johtuen nettopalkkiotuotot olivat negatiiviset.

LIITE 5. Henkilöstökulut, teur	2022	2021
Palkat ja palkkiot	487	408
Eläkekulut		
Maksupohjaiset järjestelyt	84	66
Etuuspohjaiset järjestelyt	-1	0
Yhteensä	83	66
Muut henkilösivukulut	12	13
Henkilöstökulut yhteensä	583	487

Henkilöstön lukumäärä keskimäärin vuonna 2022 7 (7) henkilöä.

Palkitsemissjärjestelmät

OP Ryhmän muuttuva palkitseminen koostuu tulospalkkiojärjestelmästä ja henkilöstörahasosta.

Henkilöstörahaso

OP-Asuntoluottopankki kuuluu OP Ryhmän henkilöstörahasoon. OP Ryhmän henkilöstörahasolle maksettava voittopalkkioerä vuonna 2022 perustui seuraavien tavoitteiden saavuttamiselle: OP Ryhmän tuottojen ja kulujen kasvuerä 50 %:n painolla ja keskittäjäasiakkaiden määrän nettokasvuun 50 %:n painolla. Henkilöstörahasoon tehtävän palkkiosuuren määrä vuodelta 2022 on noin 1,5 % (2,8 %) rahaston jäsenten palkkasummasta.

Vuonna 2022 kirjattiin palkkioita yhteensä 6 tuhatta euroa (11).

Tulospalkkiojärjestelmä

Tulospalkkiojärjestelmän ansaintajakso on kalenterivuosi ja palkkio maksetaan rahana. Tulospalkkio perustuu vuosisuunnitelmasta johdettuihin yritys-, tiimi- tai henkilökohtaisiin tavoitteisiin ja kattaa koko OP Ryhmän henkilöstön. Palkkio on porrastettu vaatavuusluokan mukaan ja palkkiomaksimit vastaavat 1–12 kuukauden palkkaa vuosisatasolla.

Tulospalkkiojärjestelmän ansaintamittarit vuonna 2022:

Keskusyhteisökonserniin kuuluvissa yhtiössä tavoitteiden saavuttamisen perusteella muodostuneeseen palkkioon sovelletaan kerrointa, joka perustuu Keskusyhteisökonsernin tulokseen ennen veroja. Tulokorteilla olevat vuosisuunnitelmasta johdetut tavoitteet päätetään liiketoiminnoissa/toiminnoissa. OP Ryhmän kaikille johtajille yhteiset ryhmätasoiset mittarit olivat OP Ryhmän tuottojen ja kulujen kasvuerä 20 %:n painolla ja keskittäjäasiakkaiden määrän nettokasvu 20 %:n painolla.

Tulospalkkion ansaintamittareiden toteuman lisäksi lopulliseen palkkion maksuun vaikuttaa laadullinen arviointi, jossa esihenkilö arvioi henkilön ohjeiden ja sääntelyn mukaista toimintaa. Tarkastelussa huomioidaan myös kestävyysriskit niiden henkilöiden ja roolien osalta, joille kestävyysriskien huomiointi on olennainen osa työtehtäviä. Tulospalkkioita leikataan rikkeiden kriittisyyden ja määrän perusteella kertoimella 0-1.

Muuttuvan palkitsemisen maksamisen edellytykset vuonna 2022:

Palkkion maksun edellytyksenä on, että OP Ryhmän CET1 -vakavaraisuus on yli CET1 tason, jonka ylittämällä ei tule voitonjakorajoitteita + 2 % ja LCR-tunnusluku yli 110 % palkkion maksua edeltävän vuoden tilinpäätöksessä. Lisäksi edellytetään, että henkilö ei ole irtisanoutunut OP Ryhmän palveluksesta ennen maksuhetkeä ja OP Ryhmään kuuluvan yrityksen tulos on voitollinen.

Mikäli jälkikäteen huomataan, että henkilölle on maksettu palkkiota vastoin tulospalkkiojärjestelmän ehtoja, yhtiön hallituksella on oikeus päättää muuttuvan palkkion jättämisestä maksamatta joko kokonaan tai osittain tai maksetun palkkion takaisinperinnästä, mikäli palkkion maksaminen olisi vastoin voimassa olevaa sääntelyä tai OP Ryhmän sisäisiä ohjeita.

Järjestelmän kulut jaksotetaan ansaintajakson alusta maksuhetkeen asti (oikeuden syntymisjaksolle) henkilöstökuluihin ja vastaava velka kirjataan siirtovelkoihin.

OP Osuuskunnan hallitus päättää OP Ryhmän tulospalkkiojärjestelmän ehdot, vaativuusluokkien mukaiset palkkiomaksimit sekä rakenteellisen viitekehikon, jonka puitteissa ryhmään kuuluvat yritykset voivat valita järjestelmän mittarit ja asettaa näille tavoitteita.

Järjestelmästä kirjattu velka oli 31.12.2022 yhteensä 48 tuhatta euroa (43).

OP-Ryhmän palkitsemisen seuranta

OP Ryhmä seuraa kokonaispalkitsemisen markkinaehtoisuutta säännöllisesti eri palkkatutkimusten avulla.

OP Osuuskunnan hallituksen nimitys- ja palkitsemisvaliokunta seuraa vuosittain, miten maksetut palkkiot suhteutuvat OP Ryhmän menestykseen suhteessa vertailuyhtiöihin ja suhteessa asiakkaille maksettuihin palautuksiin. Myös ryhmätason sisäistä vertailua palkitsemisesta ja rakenteista tehdään säännöllisesti.

LIITE 6. Liiketoiminnan muut kulut, teur	2022	2021
Vuokratkulut	6	6
Viranomais- ja tilintarkastusmaksut	658	596
Jäsenmaksut	244	584
Toimistokulut	1 102	813
ICT-kulut		
Tuotanto	4 063	3 605
Kehittäminen	1 041	1 220
Yhteyskulut	2	2
Markkinointikulut	1	1
Muut hallinnon kulut	45	156
Vakuutus- ja varmuuskulut	629	247
Asiantuntijakulut	1 321	1 301
Muut	52	60
Liiketoiminnan muut kulut yhteensä	9 164	8 591

Tilintarkastajille maksetut palkkiot toimeksiantoryhmittäin

Tilintarkastuksesta	53	50
Tilintarkastajan muut lausunnot	2	
Muut palvelut	55	32
Yhteensä	110	82

KPMG Oy Ab:n suorittamat muut kuin tilintarkastuspalvelut olivat yhteensä 55 teur (32) (ei sis. alv.) Suluissa on esitetty vuoden 2021 tiedot.

LIITE 7. Saamisten arvonalentumiset, teur	2022	2021
Luotto- ja takaustappioina poistetut saamiset	144	143
Palautukset poistetuista saamisista	-7	-18
Odotettavissa olevat luottotappiot (ECL) saamisista asiakkailta ja taseen ulkopuolisista eristä	-686	366
Saamisten arvonalentumiset yhteensä	-548	491

Saamisten arvonalentumiset OPAn oman taseen luotoista kasvattivat tulosta 0,5 miljoonaa euroa (-0,5). Tappiota koskeva vähennyserä oli 2,4 miljoonaa euroa (3,1).

Tappiota koskeva vähennyserä on eritelty liitetiedossa numero 11.

LIITE 8. Tuloverot, teur	2022	2021
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero	1 747	1 334
Laskennalliset verot	-89	6
Tuloslaskelman verot	1 657	1 341
Yhteisön tuloveroprosentti	20,0 %	20,0 %

Voimassaolevan verokannan mukaan laskettujen verojen täsmäytys tuloslaskelmassa esitetyihin veroihin

Tulos ennen veroja	8 289	6 704
Verokannan mukainen osuus tuloksesta	1 658	1 341
Muut	0	0
Tuloslaskelman verot	1 657	1 341

VAROJA KOSKEVAT LIITETIEDOT

LIITE 9. Saamiset luottolaitoksilta, teur **31.12.2022** **31.12.2021**

Saamiset luottolaitoksilta

Talletukset		
Vaadittaessa maksettavat	137 989	102 402
Muut		
Muut kuin vaadittaessa maksettavat OP Ryhmän yhteisöiltä	17 858 374	14 712 233
Saamiset luottolaitoksilta yhteensä	17 996 364	14 814 635

LIITE 10 Johdannaissoptimukset, teur **31.12.2022** **31.12.2021**

Johdannaissoptimukset

Suojaavat johdannaissoptimukset		
Käyvän arvon suojaus		
Korkojohdannaiset	7 482	170 200
Johdannaissoptimukset yhteensä, taseen varat	7 482	170 200

Suojauslaskennan Johdannaissoptimukset

Suojaavat johdannaissoptimukset		
Käyvän arvon suojaus		
Korkojohdannaiset	1 201 138	52 966
Suojauslaskennan Johdannaissoptimukset yhteensä, taseen velat	1 201 138	52 966

Suojaustarkoituksessa pidettävät Johdannaissoptimukset - käyvän arvon suojaus 31.12.2022

	Nimellisarvot/jäljellä oleva juoksu-aika			Yhteensä	Käyvät arvot		Luotto-vasta-arvo
	Alle 1v	1-5v	>5 v		Varat	Velat	
Korkojohdannaiset							
Koronvaihtosopimukset	2 267 550	9 609 357	5 240 450	17 117 357	7 482	1 201 138	145 147
Korkojohdannaiset yhteensä	2 267 550	9 609 357	5 240 450	17 117 357	7 482	1 201 138	145 147

Suojaustarkoituksessa pidettävät Johdannaissoptimukset - käyvän arvon suojaus 31.12.2021

	Nimellisarvot/jäljellä oleva juoksu-aika			Yhteensä	Käyvät arvot		Luotto-vasta-arvo
	Alle 1v	1-5v	>5 v		Varat	Velat	
Korkojohdannaiset							
Koronvaihtosopimukset	2 397 318	8 481 885	6 139 450	17 018 653	170 200	52 966	339 563
Korkojohdannaiset yhteensä	2 397 318	8 481 885	6 139 450	17 018 653	170 200	52 966	339 563

Suojauslaskennan vaikutukset taloudelliseen asemaan ja tulokseen, teur

Käyvän arvon suojaukset	Korkoriskin suojaus	
	31.12.2022	31.12.2021
Suojattujen saamisten kirjanpitoarvo *	2 787 526	3 584 445
josta suojauskohteiden kertynyt määrä	-26 096	6 726
Suojattujen velkojen kirjanpitoarvo **	11 827 245	12 109 246
josta suojauskohteiden kertynyt määrä	-1 204 152	123 960
* Esitetty taseen erässä Saamiset asiakkailta		
** Esitetty taseen erässä Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat		

Käyvän arvon suojaukset

Käyvän arvon suojaukset	Korkoriskin suojaus	
	31.12.2022	31.12.2021
Suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutokset	-1 310 891	-299 659
Suojauskohteen arvon muutos, jota käytetään perustana kirjattaessa suojauksen tehottomuutta kaudella	1 310 443	299 659
Tuloslaskelmassa esitetty suojauksen tehottomuus	-448	

LIITE 11. Saamiset asiakkailta, teur **31.12.2022** **31.12.2021**

Luotot yleisölle ja julkisyhteisöille	2 789 972	3 587 576
Tappiota koskeva vähennyserä	-2 446	-3 132
Saamiset asiakkailta yhteensä	2 787 526	3 584 445

Luottoriskille aittilina olevat vastuut ja niiden tappiota koskeva vähennyserä

Odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan piiriin kuuluvat vastuut arvonalentumisvaiheittain

Vastuut 31.12.2022	Valhe 1		Valhe 2		Valhe 3	
		Muut kuin yli 30 pv erääntyneet		Yli 30 pv erääntyneet	Yhteensä	Vastuut yhteensä
Teur						
Saamiset asiakkailta (brutto)						
Asuntovakuudelliset luotot	2 484 349	281 727	1 545	283 271	51 967	2 819 588
Saamiset asiakkailta	2 484 349	281 727	1 545	283 271	51 967	2 819 588

Tapplota koskeva vähennyserä arvonalentumisvaiheittain 31.12.2022

Teur	Valhe 1		Valhe 2		Valhe 3	
		Muut kuin yli 30 pv erääntyneet		Yli 30 pv erääntyneet	Yhteensä	Vastuut yhteensä
Saamiset asiakkailta						
Asuntovakuudelliset luotot	-38	-156	-5	-161	-2 247	-2 446
Saamiset asiakkailta yhteensä	-38	-156	-5	-161	-2 247	-2 446

Alla olevassa taulukossa esitetään yhteenveto tappiota koskevasta vähennyserästä suhteessa vastuun määrään arvonalentumisvaiheittain. Kattavuusasteella kuvataan tappiota koskevan vähennyserän suhteellista osuutta vastuun määrästä.

Yhteenveto ja tunnusluvut 31.12.2022

Teur	Valhe 1		Valhe 2		Valhe 3	
		Muut kuin yli 30 pv erääntyneet		Yli 30 pv erääntyneet	Yhteensä	Vastuut yhteensä
Saamiset asiakkailta						
Asuntovakuudelliset luotot	2 484 349	281 727	1 545	283 271	51 967	2 819 588
Tapplota koskeva vähennyserä						
Asuntovakuudelliset luotot	-38	-156	-5	-161	-2 247	-2 446
Kattavuusaste (Coverage ratio), %						
Asuntovakuudelliset luotot	0,0 %	-0,1 %	-0,3 %	-0,1 %	-4,3 %	-0,1 %
Saamiset asiakkailta	2 484 349	281 727	1 545	283 271	51 967	2 819 588
Tapplota koskeva vähennyserä yhteensä	-38	-156	-5	-161	-2 247	-2 446
Kattavuusaste (Coverage ratio), % yhtee	0,0 %	-0,1 %	-0,3 %	-0,1 %	-4,3 %	-0,1 %

Odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan piiriin kuuluvat vastuut arvonalentumisvaiheittain

Teur	Valhe 1		Valhe 2		Valhe 3	
		Muut kuin yli 30 pv erääntyneet		Yli 30 pv erääntyneet	Yhteensä	Vastuut yhteensä
Saamisesta asiakkailta (brutto)						
Asuntovakuudelliset luotot	3 134 901	383 754	967	384 721	63 270	3 582 892
Saamiset asiakkailta	3 134 901	383 754	967	384 721	63 270	3 582 892

Tapplota koskeva vähennyserä arvonalentumisvaiheittain 31.12.2021

Teur	Valhe 1		Valhe 2		Valhe 3	
		Muut kuin yli 30 pv erääntyneet		Yli 30 pv erääntyneet	Yhteensä	Vastuut yhteensä
Saamiset asiakkailta						
Asuntovakuudelliset luotot	-60	-259	-5	-263	-2 809	-3 132
Saamiset asiakkailta yhteensä	-60	-259	-5	-263	-2 809	-3 132

Yhteenveto ja tunnusluvut 31.12.2021

Teur	Valhe 1		Valhe 2		Valhe 3	
		Muut kuin yli 30 pv erääntyneet		Yli 30 pv erääntyneet	Yhteensä	Vastuut yhteensä
Saamiset asiakkailta						
Asuntovakuudelliset luotot	3 134 901	383 754	967	384 721	63 270	3 582 892
Tapplota koskeva vähennyserä						
Asuntovakuudelliset luotot	-60	-259	-5	-263	-2 809	-3 132
Kattavuusaste (Coverage ratio), %						
Asuntovakuudelliset luotot	0,0 %	-0,1 %	-0,3 %	-0,1 %	-4,4 %	-0,1 %
Saamiset asiakkailta	3 134 901	383 754	967	384 721	63 270	3 582 892
Tapplota koskeva vähennyserä yhteensä	-60	-259	-5	-263	-2 809	-3 132
Kattavuusaste (Coverage ratio), % yhtee	0,0 %	-0,1 %	-0,3 %	-0,1 %	-4,4 %	-0,1 %

Tapplota koskeva vähennyserä

Teur	Saamiset asiakkailta			Yhteensä
	Valhe 1 12 kk	Valhe 2 koko volmassaoloalka	Valhe 3 koko volmassaoloalka	
Tapplota koskeva vähennyserä 1.1.2022	60	263	2 809	3 132
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2	-8	53	0	45
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3	-1	0	121	120
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1	9	-64	0	-55
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 3		-34	369	335
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 2		23	-353	-330
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1	0		-28	-28
Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset	-4	-16	-282	-302
Riskiparametreissa tapahtuneet muutokset	-18	-64	-292	-374
Muutokset mallioletuksissa ja metodologiassa	0	0	1	1
Lopulliseksi luottotappioksi kirjaamisesta johtuvat vähennykset		0	-98	-98
Nettotosuikutus yhteensä	-21	-102	-562	-686
Tapplota koskeva vähennyserä 31.12.2022	38	161	2 247	2 446

Tapplota koskeva vähennyserä

Teur	Saamiset asiakkailta			Yhteensä
	Valhe 1	Valhe 2	Valhe 3	
	12 kk	koko voimassaoloaika	koko voimassaoloaika	
Tapplota koskeva vähennyserä 1.1.2021	61	430	2 275	2 766
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2	-3	66		63
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3	0		178	178
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1	16	-26		-10
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 3		-45	909	865
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 2		24	-201	-178
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1	0		-17	-17
Alkuperäisestä hankinnasta ja myöntämisestä johtuvat lisäykset				0
Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset	-1	-19	-203	-224
Riskiparametreissa tapahtuneet muutokset	-32	-200	18	-214
Muutokset mallioletuksissa ja metodologiassa	19	34		53
Lopulliseksi luottotappioksi kirjaamisesta johtuvat vähennykset			-150	-150
Muut oikaisut				0
Nettotulosvalkutus yhteensä	-1	-166	534	366
Tapplota koskeva vähennyserä 31.12.2021	60	263	2 809	3 132

Seuraavassa taulukossa on esitetty luottoluokittain saamisten bruttomääräiset vastuut sekä tappiota koskeva vähennyserä. Luottoluokkia 1-12 käytetään yritysten ja julkisyhteisöjen luottoluokituksessa ja A-F kotitalouksien luottoluokittelussa. Luottoluokat on yhdistelty taulukkoon niin, että yritysasiakkaan luottoluokka 2 käsittää luottoluokat 2 ja 2,5 jne. Henkilöasiakkaissa luottoluokka A sisältää A+, A ja A- jne.

31.12.2022

Teur Luottoluokka	Taseen vastuut			Tapplota koskeva vähennyserä		
	Valhe 1	Valhe 2	Valhe 3	Valhe 1	Valhe 2	Valhe 3
4	935			0		
5	1 712			0		
6	152	571		0		
7	106					
8		23				
A	1 790 644	26 131		-4	0	
B	459 771	67 274		-7	-3	
C	155 633	77 691		-10	-13	
D	75 396	69 031		-18	-38	
E		42 552			-107	
F			51 967			-2 247
Yhteensä	2 484 349	283 271	51 967	-38	-161	-2 247

31.12.2021

Teur Luottoluokka	Taseen vastuut			Tapplota koskeva vähennyserä		
	Valhe 1	Valhe 2	Valhe 3	Valhe 1	Valhe 2	Valhe 3
4	1 009			0		
5	2 898			0		
6	562	60		0	0	
7	3	62		0		
8	13	151				
9		58				
A	2 244 718	37 329		-6	-1	
B	566 041	85 686		-10	-9	
C	221 628	93 612		-17	-15	
D	98 029	110 478		-27	-77	
E		57 286			-161	
F			63 270			-2 809
Yhteensä	3 134 901	384 721	63 270	-60	-263	-2 809

LIITE 12. Sijoitusomaisuus, teur
31.12.2022
31.12.2021
Käypään arvoon mulden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat rahoitusvarat

Osakkeet ja osuudet, ei noteeratut

40

40

Sijoitusomaisuus yhteensä

40

40

LIITE 13. Muut varat, teur
31.12.2022
31.12.2021

Eläkevarat

29

72

Siirtosaamiset

Korot

87 349

30 548

Muut

647

622

Yhteensä
88 025
31 241

Eläkevarojen laskenta on selvitetty liitteessä 17. Muut velat

LIITE 14. Verosaamiset ja verovelat, teur	31.12.2022	31.12.2021
Laskennalliset verosaamiset	98	
Verosaamiset yhteensä	98	
Tuloverovelat	159	274
Laskennalliset verovelat	74	74
Verovelat yhteensä	234	349
Verosaamisten ja -velkojen erittely		
Laskennalliset verosaamiset		
Etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä	9	
Muista eristä	90	0
Netotettu laskennallisista verovelloista		0
Yhteensä	98	0
Laskennalliset verovelat		
Etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä	74	74
Netotettu laskennallisista verosaamisista		0
Yhteensä	74	74
Laskennallisten verojen muutokset		
Laskennalliset verosaamiset/-velat 1.1.	-74	-68
Kirjattu tuloslaskelmaan		
Etuuspohjaiset eläkevelvoitteet	89	-6
Kirjattu laajaan tuloslaskelmaan		
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvat erät	9	0
Laskennalliset verosaamiset/ -velat yhteensä 31.12.	24	-74
Tuloverosaamiset/-velat	159	274
Verosaamiset ja -velat yhteensä	136	200

VELKOJA JA OMAA PÄÄOMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

LIITE 15. Velat luottolaitoksille, teur	31.12.2022	31.12.2021
Muut kuin vaadittaessa maksettavat Velat OP Yrityspankille	2 250 000	1 570 000
Velat luottolaitoksille yhteensä	2 250 000	1 570 000

LIITE 16. Yliseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, teur	31.12.2022	31.12.2021
Joukkovelkakirjalainat	16 970 557	16 579 276
Yliseen liikkeeseen lasketut velkakirjat yhteensä	16 970 557	16 579 276

OP-Asuntoluottopankki Oyj:n liikkeeseen laskemat velkakirjalainat					
Lain kiinnitysluottopankkitoiminnasta (688/2010) alla perustettujen ohjelmien liikkeeseen lasketut joukkovelkakirjalainat	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Korkosidonnaisuus	Nimelliskorko-%	Eräpäivä
OP Mortgage Bank rekisteröity Covered Bond (NSV)	114 937	115 000	Kiinteä	2,157	12.11.2024
OP Mortgage Bank Covered Bond 2014	999 128	958 000	Kiinteä	1,000	28.11.2024
OP Mortgage Bank Covered Bond 2016	1 249 661	1 240 650	Kiinteä	0,250	11.5.2023
OP Mortgage Bank Covered Bond 2017	998 662	965 380	Kiinteä	0,250	13.3.2024
OP Mortgage Bank Covered Bond 2017	997 447	898 650	Kiinteä	0,750	7.6.2027
OP Mortgage Bank Covered Bond 2017	999 891	997 490	Kiinteä	0,050	22.2.2023
OP Mortgage Bank Covered Bond 2018	998 283	932 490	Kiinteä	0,625	1.9.2025
OP Mortgage Bank Covered Bond 2019	1 239 966	1 069 050	Kiinteä	0,625	15.2.2029
OP Mortgage Bank Covered Bond 2019	1 000 017	882 970	Kiinteä	0,010	19.11.2026
OP Mortgage Bank Covered Bond 2020	995 857	847 000	Kiinteä	0,050	21.4.2028
OP Mortgage Bank Covered Bond 2020	308 007	314 064	Vaihtuva	2,412	21.4.2028
OP Mortgage Bank Covered Bond 2020	1 266 570	969 450	Kiinteä	0,010	19.11.2030
OP Mortgage Bank Green Covered Bond 2021	747 136	576 885	Kiinteä	0,050	25.3.2031
OP Mortgage Bank Retained Covered Bond 2021	1 004 032	1 002 880	Vaihtuva	2,863	24.5.2023
OP Mortgage Bank Retained Covered Bond 2021	1 004 126	1 003 050	Vaihtuva	2,908	29.5.2023
OP Mortgage Bank Retained Covered Bond 2021	1 004 228	1 003 350	Vaihtuva	2,954	31.5.2023
OP Mortgage Bank Green Covered Bond 2022	995 990	901 290	Kiinteä	1,000	5.10.2027
OP Mortgage Bank Retained Covered Bond 2022	1 007 131	1 005 970	Vaihtuva	3,005	13.9.2023
Lain kiinnitysluottopankeista ja katetuista joukkolainoista (151/2022) alla perustetun ohjelman liikkeeseen lasketut joukkovelkakirjalainat	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Korkosidonnaisuus	Nimelliskorko-%	Eräpäivä
OP Mortgage Bank Covered Bond (Premium) 2022	1 243 641	1 225 588	Kiinteä	2,750	22.6.2026
Yhteensä	18 174 709	16 909 207			

Yliseen liikkeeseen laskettujen Joukkovelkakirjalainojen vakuudet

Lain kiinnitysluottopankeista ja katetuista joukkolainoista (151/2022) alla 11.10.2022 perustetun 25 miljardin Euro Medium Term Covered Bond (Premium) -ohjelman liikkeeseen laskettujen katettujen joukkovelkakirjalainojen vakuutena olevia luottoja oli joulukuun 2022 lopussa 1 379 miljoonaa euroa.

Lain kiinnitysluottopankkitoiminnasta (688/2010) alla 12.11.2010 perustetun 20 miljardin Euro Medium Term Covered Note -ohjelman liikkeeseen laskettujen katettujen joukkovelkakirjalainojen vakuutena olevia luottoja oli joulukuun 2022 lopussa 16 185 miljoonaa euroa ja 15.6.2020 perustetun 10 miljardin Euro Medium Term Retained Covered Note -ohjelman liikkeeseen laskettujen katettujen joukkovelkakirjalainojen vakuutena olevia luottoja oli joulukuun lopussa 3 484 miljoonaa euroa.

Rahoituksen rahavirtojen velkojen muutosten täsmäytys taseen eriin

Tasearvo 1.1.2022	16 579 276
Rahoituksen rahavirtojen muutokset	
Joukkovelkakirjojen lisäykset	3 251 640
Lisäykset yhteensä	3 251 640
Joukkovelkakirjojen vähennykset	1 500 000
Vähennykset yhteensä	1 500 000
Rahoituksen rahavirtojen muutokset yhteensä	1 751 640
Arvostukset ja valuuttakurssimuutokset	-1 360 359
Tasearvo 31.12.2022	16 970 557

Tasearvo 1.1.2021	14 095 017
Rahoituksen rahavirtojen muutokset	
Joukkovelkakirjojen lisäykset	3 807 890
Lisäykset yhteensä	3 807 890
Joukkovelkakirjojen vähennykset	1 000 000
Vähennykset yhteensä	1 000 000
Rahoituksen rahavirtojen muutokset yhteensä	2 807 890
Arvostukset ja valuuttakurssimuutokset	-323 631
Tasearvo 31.12.2021	16 579 276

LIITE 17. Muut velat, teur	31.12.2022	31.12.2021
Muut velat		
Maksujenvälitysvelat	3	98
Eläkevelat	0	0
Siirtovelat		
Korkovelat	83 928	25 059
Muut siirtovelat	2 179	2 605
Ostolaskuvelat	284	391
Muut	60	14
Muut velat yhteensä	86 454	28 167

Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt

OP-Asuntoluottopankin lisäeläkkeisiin liittyvät järjestelyt OP-Eläkesäätiössä on käsitelty etuuspohjaisina järjestelminä. Lisäeläkejärjestelyt täydentävät TyEL:n lakisääteistä Eläkesäätiön tarjoama lisäeläketurva on kokonaan rahastoitu.

OP-Eläkesäätiön toimintapiiriin kuuluu jokainen 20 vuotta täyttänyt henkilö, joka on yhtäjaksoisesti ollut kaksi vuotta TyEL:n mukaisessa työsuhteessa eläkesäätiön kuuluvaan työnantajaan ja jonka työsuhde on alkanut ennen 1.7.1991. Eläkkeeseen oikeuttava palvelusaika alkaa siitä ajankohdasta, jona hän työnantajan palveluksessa ollessaan täytti 23 vuotta. Eläkkeen perusteena olevalla palkalla tarkoitetaan samaan työsuhteeseen perustuvaa 31.12.2006 saakka voimassa olleen TEL:n mukaista eläkepalkkaa. OP-Eläkesäätiön toimintapiiriin kuuluvien henkilöiden eläkeikä vaihtelee 60-65 vuoden välillä riippuen siitä, mihin henkilöryhmään työntekijä eläkesäätiön sääntöjen mukaan kuuluu. Toiminnan merkittävin riski liittyy siihen, että toteutunut sijoitusomaisuuden tuotto jäisi alle vähimmäistuottotavoitteen.

Riskin toteutuminen useampana vuotena peräkkäin johtaisi kannatusmaksujen perintään.

OP-Eläkesäätiön keskeisimmät vakuutusmatemaattiset riskit liittyvät korko- ja markkinariskiin, eliniän systemaattiseen pitenemiseen sekä inflaatoriskiin.

Eläkevelvoitteen diskonttauksessa käytettävän korkotason muutoksella on olennainen vaikutus eläkevelvoitteen määrään.

Sijoitustoiminnasta vastaa eläkesäätiön hallitus, joka hyväksyy eläkelaitokselle sen varojen sijoittamista koskevan sijoitussuunnitelman.

Eläkelaitoksen vastuullinen aktuaari laatii vuosittain ennusteen vastuuvelan ja eläkemenojen kehityksestä. Tämän pohjalta sijoitusomaisuuden allokaatiosta otetaan huomioon vastuuvelan luonteen asettamat vaatimukset sijoitustoiminnalle turvaavuuden, tuottavuuden ja likviditeetin osalta sekä eläkekassan riskinkantokyky.

Yhtiön vastuulla olevien etuuspohjaisten eläkevelvoitteiden määrä on 43 (88) teur, eläkevarojen käypä arvo 72 (160) teur ja nettoeläkevarat 27 (72) teur.

Tuloslaskelmaan kirjatut etuuspohjaiset eläketuotot olivat yhteensä 1 (vertailuvuonna kulut 0) teur ja muihin laajan tuloksen eriin kirjatut uudelleen määrittämisestä aiheutuvat tappiot 43 (vertailuvuonna voitot 2) teur.

LIITE 18. Oma pääoma, teur	31.12.2022	31.12.2021
Osakepääoma	60 000	60 000
Sijoitetun vapaan pääoman rahasto	245 000	245 000
Kertyneet voittovarot		
Edellisten kausien voitto	59 680	59 713
Tiikauden tulos	6 631	5 364
Oma pääoma yhteensä	371 311	370 077
Jakokelpoiset varat	311 311	310 077
Voltojakokelpoiset varat	66 311	65 077

Hallitus esittää, että osinkoa jaetaan 86,57 euroa osakkeelta (70,02) eli yhteensä 6 631 tuhatta euroa (5 363).

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto on muodostunut OP Osuuskunnan 245 000 000 euron pääomasijoituksesta.

Osakepääoma ja osakkeiden lukumäärä

	Yhteensä
Osakepääoma, tuhatta euroa	60 000
Osakkeita, kpl	76 592
Osuus osakepääomasta, %	100

OP Osuuskunnan omistus OP-Asuntoluottopankki Oyj:stä on 100 prosenttia.

Yhtiön vähimmäispääoma on kahdeksanmiljoonaa viisisataatuhatta (8.500.000) euroa ja enimmäispääoma sataviisikymmentämiljoonaa (150.000.000) euroa, joissa rajoissa osakepääomaa voidaan korottaa tai alentaa yhtiöjärjestyksestä muuttamatta. Osakkeita on vähintään 34.000 kappaletta ja enintään 136.000 kappaletta. Osakkeiden hankkimiseen luovutustoimin vaaditaan yhtiön suostumus. Osakkeilla ei ole nimellisarvoa.

MUUT TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

LIITE 19. Varojen ja -velkojen luokittelu, teur

Varat	Jaksotettu hankintameno	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat	Kirjanpitoarvo yhteensä	Käypä arvo yhteensä
Saamiset luottolaitoksilta *	17 996 364			17 996 364	17 996 364
Johdannaissopimukset		7 482		7 482	7 482
Saamiset asiakkailta	2 787 526			2 787 526	2 787 526
Sijoitusomaisuus			40	40	40
Muut rahoitusvarat	87 770			87 770	87 770
Rahoitusvarat	20 871 660	7 482	40	20 879 182	20 879 182
Muut kuin rahoitusvarat				354	354
Yhteensä 31.12.2022	20 871 660	7 482	40	20 879 535	20 879 535

Velat	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	Jaksotettu hankintameno	Kirjanpitoarvo yhteensä	Käypä arvo yhteensä
Velat luottolaitoksille		2 250 000	2 250 000	2 250 000
Johdannaissopimukset	1 201 138		1 201 138	1 201 138
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat		16 970 557	16 970 557	16 909 207
Muut velat		84 216	84 216	84 216
Rahoitusvelat	1 201 138	19 304 773	20 505 911	20 444 561
Muut kuin rahoitusvelat			2 313	2 313
Yhteensä 31.12.2022	1 201 138	19 304 773	20 508 224	20 446 873

* Saamiset luottolaitoksilta sisältää väliluottoja 16 832 800 tuhatta euroa.

Varat	Jaksotettu hankintameno	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat	Kirjanpitoarvo yhteensä	Käypä arvo yhteensä
Saamiset luottolaitoksilta *	14 814 635			14 814 635	14 814 635
Johdannaissopimukset		170 200		170 200	170 200
Saamiset asiakkailta	3 584 445			3 584 445	3 584 445
Sijoitusomaisuus			40	40	40
Muut rahoitusvarat	30 931			30 931	30 931
Rahoitusvarat	18 430 010	170 200	40	18 600 250	18 600 250
Muut kuin rahoitusvarat				310	310
Yhteensä 31.12.2021	18 430 010	170 200	40	18 600 560	18 600 560

Velat	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	Jaksotettu hankintameno	Kirjanpitoarvo yhteensä	Käypä arvo yhteensä
Velat luottolaitoksille		1 570 000	1 570 000	1 570 000
Johdannaissopimukset	52 966		52 966	52 966
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat		16 579 276	16 579 276	16 643 043
Muut velat		25 267	25 267	25 267
Rahoitusvelat	52 966	18 174 543	18 227 509	18 291 275
Muut kuin rahoitusvelat			2 694	2 694
Yhteensä 31.12.2021	52 966	18 174 543	18 230 202	18 293 969

* Saamiset luottolaitoksilta sisältää väliluottoja 14 690 800 tuhatta euroa.

Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat on arvostettu kirjanpidossa jaksotettuun hankintameno. Näille velkakirjoille markkinoilta saatavilla olevan informaation ja vakiintuneiden arvostusmenetelmien avulla arvioitu käypä arvo oli joulukuun lopussa n. 60 903 tuhatta euroa (63 766) kirjanpitoarvoa matalampi.

LIITE 20. Taseen ryhmittely arvostusmenetelmän mukaisesti, teur

Toistuvasti käyplin arvolhin arvostetut varat	31.12.2022	Käyvän arvon arvostus tilikauden lopussa	
	Tasearvo	Taso 1*	Taso 2**
Johdannaissopimukset	7 482		7 482
Yhteensä	7 482		7 482

Toistuvasti käyplin arvolhin arvostetut varat	31.12.2021	Käyvän arvon arvostus tilikauden lopussa	
	Tasearvo	Taso 1*	Taso 2**
Johdannaissopimukset	170 200		170 200
Yhteensä	170 200		170 200

Toistuvasti käyplin arvolhin arvostetut velat	31.12.2022	Käyvän arvon arvostus tilikauden lopussa	
	Tasearvo	Taso 1*	Taso 2**
Johdannaissopimukset	1 201 138		1 201 138
Yhteensä	1 201 138		1 201 138

Toistuvasti käyplin arvolhin arvostetut velat	31.12.2021	Käyvän arvon arvostus tilikauden lopussa	
	Tasearvo	Taso 1*	Taso 2**
Johdannaissopimukset	52 966		52 966
Yhteensä	52 966		52 966

Rahoitusvelat, joita ei ole arvostettu käyplin arvolhin	31.12.2022	Käyvän arvon arvostus tilikauden lopussa		
	Tasearvo	Taso 1*	Taso 2**	Taso 3***
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	16 970 557	9 128 322	2 114 409	4 471 904
Yhteensä	16 970 557	9 128 322	2 114 409	4 471 904

Rahoitusvelat, joita ei ole arvostettu käyplin arvolhin	31.12.2021	Käyvän arvon arvostus tilikauden lopussa		
	Tasearvo	Taso 1*	Taso 2**	Taso 3***
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	16 579 276	11 498 066	1 272 815	4 036 388
Yhteensä	16 579 276	11 498 066	1 272 815	4 036 388

Arvostusmenetelmät, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta (Taso 3)

Avaava tase 1.1.2022	4 036 388
siirrot tasoon 3	
siirrot tasosta 3	
muu muutos	435 516
Paättävä tase 31.12.2022	4 471 904

Muu muutos -rivi sisältää OPAn katsauskauden aikana liikkeeseen laskemat joukkovelkakirjalainat hierarkiatasolla 3.

* Hierarkiatasoon 1 ryhmitellyt erät koostuvat suurimmissa pörseissä listatuista osakkeista, noteeratuista yritysten, valtioiden ja rahoituslaitosten velkapapereista sekä pörssi johdannaisista. Kyseisten instrumenttien käypä arvo määräytyy markkinoilta saatavien noteerausten perusteella.

** Arvostusmenetelmät, jotka perustuvat luotettaviin laskentaparametreihin. Hierarkiatasoon 2 luokiteltujen instrumenttien käyvä arvolla tarkoitetaan arvoa, joka on johdettavissa rahoitusvälineen osien tai vastaavien rahoitusvälineiden markkina-arvosta; tai arvoa, joka on laskettavissa rahoitusmarkkinoilla yleisesti hyväksytyillä arvostusmalleilla ja -menetelmillä, jos markkina-arvo on niiden avulla luotettavasti arvioitavissa. Tähän hierarkiatasoon on luokiteltu OP Ryhmässä OTC-johdannaiset, yritysten, valtioiden ja rahoituslaitosten noteeratut velkapaperit, joita ei ole luokiteltu tasolle 1, osto- ja takaisinmyyntisopimukset (repo) sekä lainaksi annetut tai saadut arvopaperit.

*** Arvostusmenetelmät, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta. Hierarkiatasoon 3 luokitellut instrumentit arvostetaan hinnoittelumalleilla, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta. Lisäksi tasoon 3 luokitellaan velkapapereita, joille noteerauksia on markkinoilla arvostuspäivänä vain vähän tai ei ollenkaan. Tason 3 käypä arvo perustuu kolmannelta osapuolelta saatavaan hintatietoon.

Siirrot toistuvasti käypään arvoon arvostettavien hierarkiatasojen välillä

Siirrot eri hierarkiatasojen välillä katsotaan tapahtuneen siirron aiheuttaman tapahtuman tai oloshuhteiden muutoksen toteutumispäivänä. Siirrot tasojen välillä johtuvat pääosin käytettävissä olevien markkinanoteerausten määrästä.

MUUT LIITETIEDOT

LIITE 21. Rahavirran liitteet	2022	2021
Saadut korot	-950	-28 063
Maksetut korot	40 746	71 122
Tilikauden tulokseen tehdyt oikalsut		
Saamisten arvonalentumiset	-541	509
Rahoitusinstrumenttien arvon muutokset	448	
Tuloverot	1 657	1 341
Hintaerojaksotukset	-32 247	-16 471
Muut	-54	-19
Oikalsut yhteensä	-30 736	-14 640
Rahavarat		
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	137 989	102 402
Rahavarat yhteensä	137 989	102 402

LIITE 22. Lähilpirtapahtumat

OPA:n lähipiiri muodostuu OP Osuuskunta- konsernin tilinpäätökseen yhdistellyistä yhtiöistä, osakkuusyhtiöstä, johdon avainhenkilöistä ja näiden läheisistä perheenjäsenistä sekä muista lähipiiriin kuuluvista yhteisöistä. Yhtiön johdon avainhenkilöihin luetaan toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen sekä hallituksen jäsenet. Lähipiiriin luetaan myös yhtiöt, joissa johdon avainhenkilöllä tai heidän läheisellä perheenjäsenellä on yksin tai yhdessä toisen kanssa määräysvalta. Muihin lähipiiriin kuuluviin yhteisöihin luetaan OP-Eläkesäätiö ja OP Ryhmän Henkilöstöraho. Lähipiiri on määritelty IAS 24 -standardin mukaisesti. Lähilpirtapahtumat koostuvat maksetuista palkoista ja palkkioista sekä tavanomaisista liiketapahtumista. Lähipiirille myönnettyissä lainoissa noudatetaan normaaleja luottoehtoja. Lainat on sidottu yleisesti käytössä oleviin viitekorkoihin

Liiketapahtumat lähilpirlin kanssa, teur

	2022		2021	
	OP Osuuskunta	Muut	OP Osuuskunta	Muut
Luotot		1 163 564		2 863 769
Muut saamiset		36 671		188 693
Talletukset		2 250 000		1 570 000
Muut velat	74	5 582 024	75	3 890 959
Korkotuotot		7 223		12 392
Korkokulut		11 708		15 205
Osinkotuotot				
Nettopalkkiotuotot		-2 571		-5 516
Muut tuotot			1	
Liiketoiminnan kulut	2 651	2 571	1 632	3 134

OPAn kaikki johdannaissopimukset on tehty OP Yrityspankki Oyj:n kanssa. Tiedot johdannaissopimuksista on esitetty liitetiedoissa nro 3 Korkokate ja 10 Johdannaissopimukset.

Lähilpirlin omistamat osakkeet

Emoyhtio omistaa kaikki osakkeet, 76 592 kpl.

Johdon työsuhde-etuudet

Tilikauden aikana palkkaa on maksettu toimitusjohtajalle ja toimitusjohtajan sijaiselle. Hallitukselle ei ole maksettu palkkaa tai palkkioita. Johdon avainhenkilöille ei ole annettu luottoja, takauksia tai vakuuksia. Johdon avainhenkilöt eivät omista OP-Asuntoluottopankki Oyj:n osakkeita tai osakkeisiin oikeuttavia optio-oikeuksia. Johdon avainhenkilöillä ei ole lisäeläkejärjestelyjä.

Johdon avainhenkilöille maksetut palkat ja palkkiot sekä luontoisedut olivat:	2022	2021
palkat ja palkkiot	215	196
luontoisedut	1	1
Yhteensä	216	197

Johtoon kuuluvien avainhenkilöiden eläkekulut

Maksuperusteiset TyEL eläkekulut	56	49
----------------------------------	----	----

Maksuperusteiset TyEL eläkekulut sisältävät työntekijän ja työnantajan osuudet

LIITE 23. Tilinpäätöspäivän jälkeiset tapahtumat

Tammikuussa OPA laski liikkeeseen katetun joukkovelkakirjalainan kansainvälisille pääomamarkkinoille. Kiinteäkorkoinen kiinteistövakuudellinen joukkovelkakirjalaina on seitsemän vuoden mittainen ja määrältään 1 miljardia euroa, joka välitettiin kokonaisuudessaan väliluottoina 55 osuuspankille.

LIITE 24. Varainhankinnan rakenne, teur

	31.12.2022	Osuus, %	31.12.2021	Osuus, %
Velat luottolaitoksille	2 250 000	11,4 %	1 570 000	8,5 %
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	16 970 557	86,2 %	16 579 276	89,4 %
Muut velat	86 295	0,4 %	27 893	0,2 %
Oma pääoma	371 311	1,9 %	370 077	2,0 %
Yhteensä	19 678 163	100,0 %	18 547 246	100,0 %

LIITE 25. Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma jäljellä olevan juoksuajan mukaan, teur

31.12.2022	Alle 3 kk	3–12 kk	1–5 v	5–10 v	Yli 10 v	Yhteensä
Rahoitusvarat						
Saamiset luottolaitoksilta	1 076 964	5 119 400	7 250 000	4 550 000		17 996 364
Saamiset asiakkailta	89 890	270 980	1 183 397	854 134	396 434	2 794 836
Rahoitusvarat yhteensä	1 166 854	5 390 380	8 433 397	5 404 134	396 434	20 791 199
Rahoitusvelat						
Velat luottolaitoksille	1 250 000		1 000 000			2 250 000
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	933 644	4 920 073	6 861 261	4 255 580		16 970 557
Rahoitusvelat yhteensä	2 183 644	4 920 073	7 861 261	4 255 580		19 220 557
31.12.2021	Alle 3 kk	3–12 kk	1–5 v	5–10 v	Yli 10 v	Yhteensä
Rahoitusvarat						
Saamiset luottolaitoksilta	123 835	110 000	9 032 800	5 548 000		14 814 635
Saamiset asiakkailta	117 859	353 590	1 542 672	1 075 924	492 983	3 583 028
Rahoitusvarat yhteensä	241 693	463 590	10 575 472	6 623 924	492 983	18 397 663
Rahoitusvelat						
Velat luottolaitoksille		570 000	1 000 000			1 570 000
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat		1 500 252	9 399 739	5 555 326	123 960	16 579 276
Rahoitusvelat yhteensä		2 070 252	10 399 739	5 555 326	123 960	18 149 276

Esitetyt kassavirrat ovat diskonttaamattomia.

LIITE 26. Rahoitusriski

OPAn rahoitusriski muodostuu saamiin ja velkoihin liittyvien kassavirtojen ajoituksen ja määrien epätasapainosta sekä rahoituksen hankinnassa tarvittavien vakuuksien riittämättömyydestä. OP Ryhmän maksuvalmiuden hoito on keskitetty OP Yrityspankkiin, ja tästä syystä myös OP-Asuntoluottopankki Oyj voi hyödyntää OP Ryhmän maksuvalmiusreservejä.

LIITE 27. Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteetit eräntymisen tai uudelleenhinnoittelun mukaan, teur

Sopimuksen mukaiset uudelleenhinnoittelupäivät tai niitä aikaisemmat eräpäivät 31.12.2022

31.12.2022	1 kk tai alle	> 1-3 kk	> 3-12 kk	> 1-2 v	> 2-5 v	> 5 v	yhteensä
Rahoitusvarat							
Saamiset luottolaitoksilta	913 039	11 602 589	4 863 155	248 700	310 680	58 200	17 996 364
Saamiset asiakkailta	518 840	700 074	1 571 399	508	2 290	1 724	2 794 836
Rahoitusvarat yhteensä	1 431 880	12 302 663	6 434 554	249 208	312 970	59 924	20 791 199
Rahoitusvelat							
Velat luottolaitoksille	950 000	1 300 000	0				2 250 000
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	287 600	4 686 851	1 166 866	1 972 749	4 888 511	3 967 980	16 970 557
Rahoitusvelat yhteensä	1 237 600	5 986 851	1 166 866	1 972 749	4 888 511	3 967 980	19 220 557
31.12.2021	1 kk tai alle	> 1-3 kk	> 3-12 kk	> 1-2 v	> 2-5 v	> 5 v	yhteensä
Rahoitusvarat							
Saamiset luottolaitoksilta	977 452	10 345 983	2 830 150	199 650	334 200	127 200	14 814 635
Saamiset asiakkailta	711 558	895 070	1 970 749	923	1 990	2 737	3 583 028
Rahoitusvarat yhteensä	1 689 010	11 241 053	4 800 899	200 573	336 190	129 937	18 397 663
Rahoitusvelat							
Velat luottolaitoksille	400 000	1 000 000	170 000				1 570 000
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	934 219	3 043 071	999 507	2 247 862	4 108 805	5 245 811	16 579 276
Rahoitusvelat yhteensä	1 334 219	4 043 071	1 169 507	2 247 862	4 108 805	5 245 811	18 149 276

LIITE 28. Korkoriski

OP-Asuntoluottopankki Oyj:n korkoriskimittarina käytetään tunnuslukua, jossa 1 prosenttiyksikön yhdensuuntaisen korkotason muutoksen vaikutus rahoitustaseen nykyarvoon ilman asiakasmarginaalia suhteutetaan pankin omiin varoihin. Nykyarvoriski lasketaan ja raportoidaan kuukausittain. Vuoden lopussa tunnusluvun arvo oli -1,76 %. Pankin korkoriskiä voidaan pitää pienenä.

Korkoriski tulee pääosin joukkovelkakirjalainojen vakuudeksi käytettävissä olevan luottokannan ja sen rahoituksen korkosidonnaisuuksien eroista, luottoihin kytettyjen korkokattojen ja niitä suojaavien johdannaisten eroista sekä yhtiön omasta pääomasta.

Korkoriskin herkkyysanalyysi

Teur	Riskiparametri	Muutos	Valkutus omaan pääomaan	
			31.12.2022	31.12.2021
Korkoriski	korko	1 %-yksikköä	-6 395,7	-1 672,8

Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset

Helsingissä 8 . päivänä helmikuuta 2023

Mikko Timonen
Hallituksen puheenjohtaja

Satu Nurmi

Mari Heikkilä

Sanna Eriksson
Toimitusjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus.

Helsingissä 15 . päivänä helmikuuta 2023

KPMG Oy Ab
Tilintarkastusyhteisö

Tiia Kataja
KHT

KPMG Oy Ab
Töölönlahdenkatu 3 A
PL 1037
00101 HELSINKI

Puhelin 020 760 3000
www.kpmg.fi

Tilintarkastuskertomus

OP-Asuntoluottopankki Oyj:n yhtiökokoukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet OP-Asuntoluottopankki Oyj:n (y-tunnus 1614329-2) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2022. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot, mukaan lukien yhteenveto merkittävimmistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan pankin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätös-standardien (IFRS) mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausuntomme on ristiriidaton hallitukselle annetun lisäraportin kanssa.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*.

Olemme riippumattomia yhtiöstä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Yhtiölle suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut ovat parhaan tietomme ja käsityksemme mukaan olleet Suomessa noudatettavien, näitä palveluja koskevien säännösten mukaisia, emmekä ole suorittaneet EU-asetuksen 537/2014 5 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja kiellettyjä palveluja. Suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut on esitetty tilinpäätöksen liitetiedossa 6.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Olennaisuus

Tarkastuksemme laajuuteen on vaikuttanut soveltamamme olennaisuus. Olennaisuus on määritetty perustuen ammatilliseen harkintaamme ja se ohjaa tarkastustoimenpiteiden luonteen, ajoituksen ja laajuuden määrittämisessä, sekä todettujen virheellisyyksien vaikutusten arvioimisessa suhteessa tilinpäätökseen kokonaisuutena. Olennaisuuden taso perustuu arvioomme sellaisten virheellisyyksien suuruudesta, joilla yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa olevan vaikutusta tilinpäätöksen käyttäjien tekemiin taloudellisiin päätöksiin. Olemme ottaneet huomioon myös sellaiset virheellisyydet, jotka laadullisten seikkojen vuoksi ovat mielestämme olennaisia tilinpäätöksen käyttäjille.

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat ovat seikkoja, jotka ammatillisen harkintamme mukaan ovat olleet merkittävimpiä tarkastuksen kohteena olevan tilikauden tilintarkastuksessa. Nämä seikat on otettu huomioon tilinpäätökseen kokonaisuutena kohdistuneessa tilintarkastuksessa sekä laatiessamme siitä annettavaa lausuntoa, emmekä anna näistä seikoista erillistä lausuntoa. EU-asetuksen 537/2014 10 artiklan 2 kohdan c alakohdan mukaiset merkittävät olennaisen virheellisyyden riskit sisältyvät alla kuvattuihin tilintarkastuksen kannalta keskeisiin seikkoihin.

Olemme ottaneet tilintarkastuksessamme huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontrolleja. Tähän on sisällytetty arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisuuden riski.

TILINTARKASTUKSEN KANNALTA KESKEISET SEIKAT

KUINKA KYSEISIÄ SEIKKOJA KÄSITELTIIN TILINTARKASTUKSESSA

Saamiset luottolaitoksilta, Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat (tilinpäätöksen laatimisperiaatteet, liitetiedot 9 ja 16)

- Saamiset luottolaitoksilta, 2,8 miljardia euroa, ja yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, 17 miljardia euroa, ovat merkittävät erät OP-Asuntoluottopankin taseessa. Saamiset luottolaitoksilta muodostuvat pääasiassa OP Ryhmän jäsenosuuspankeille myönnettyistä väliluitoista ja yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat kiinteistövakuudellisista joukkolainoista.
- Väliluottomallissa OP-Asuntoluottopankki laskee liikkeeseen katettuja joukkolainoja, joista saadut varat välitetään kiinteistövakuuksia vastaan osuuspankeille. Joukkolainojen vakuudeksi annettuun katepooliin sisältyvät kiinteistövakuudelliset luotot ovat osuuspankkien taseissa.
- OP-Asuntoluottopankki hallinnoi joukkolainarekisteriä, joka sisältää joukkolainojen lisäksi saadut ja annetut vakuudet sekä väliluotot. Yhtiö vastaa siitä, että vakuudet täyttävät jatkuvasti niille sääntelyssä asetetut vaatimukset.
- Luottolaitossaamisten ja yleiseen liikkeeseen laskettujen velkakirjojen tasearvojen merkittävydestä ja väliluottoprosessin sääntelyvaateista johtuen saamiset luottolaitoksilta ja yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat ovat tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka.
- Olemme arvioineet OP-Asuntoluottopankin väliluottoprosessia kattaen luottojen välittämisen osuuspankeille, väliluottojen vakuuksien seurannan (katepooli) ja joukkolainarekisterin hallinnan.
- Olemme muodostaneet käsityksen OP Osuuskuntaan keskitetyn osuuspankkien luotonantoprosessin kontrolliympäristöstä keskitettyjä tarkastustoimenpiteitä hyödyntäen.
- Tarkastuksen keskeisimpiä osa-alueita ovat olleet katettujen joukkolainojen vakuuksien arvostusten seurantaprosessin arviointi data-analyysejä hyödyntäen sekä väliluottosopimuksien tarkastaminen otannalla.
- Lisäksi olemme arvioineet OP-Asuntoluottopankin luottolaitossaamisten ja yleiseen liikkeeseen laskettujen velkakirjojen liitetietojen asianmukaisuutta.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja siten, että tilinpäätös täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan yhtiön kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos yhtiö aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- Tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnittemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon yhtiön sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- Arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- Teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä yhtiön kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei yhtiö pysty jatkamaan toimintaansa.
- Arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.

Kommunikoidimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Lisäksi annamme hallintoelimille vahvistuksen siitä, että olemme noudattaneet riippumattomuutta koskevia relevantteja eettisiä vaatimuksia, ja kommunikoidimme niiden kanssa kaikista suhteista ja muista seikoista, joiden voi kohtuudella ajatella vaikuttavan riippumattomuuteemme, ja soveltuviin tapauksiin niihin liittyvistä varotoimista.

Päätämme, mitkä hallintoelinten kanssa kommunikoiduista seikoista olivat merkittävimpiä tarkasteltavana olevan tilikauden tilintarkastuksessa ja näin ollen ovat tilintarkastuksen kannalta keskeisiä. Kuvaamme kyseiset seikat tilintarkastuskertomuksessa, paitsi jos säädös tai määräys estää kyseisen seikan julkistamisen tai kun äärimmäisen harvinaisissa tapauksissa toteamme, ettei kyseisestä seikasta viestitä tilintarkastuskertomuksessa, koska siitä aiheutuvien epäedullisten vaikutusten voisi kohtuudella odottaa olevan suuremmat kuin tällaisesta viestinnästä koitua yleinen etu.

Muut raportointivelvoitteet

Tilintarkastustoimeksiantoa koskevat tiedot

Olemme toimineet yhtiökokouksen valitsemana tilintarkastajana vuodesta 2002 alkaen yhtäjaksoisesti 21 vuotta.

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen. Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suorittaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomuksessa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Helsingissä 15. helmikuuta 2023

KPMG OY AB

Tiia Kataja
KHT